

מ ב ו א

בשל ההאטה בשיעורי הצמיחה במשק, המתבטאת בין השאר בעליה בממדי האבטלה, החליטה הממשלה על תכנית כוללת להגברת הצמיחה והתעסוקה במשק.

מימוש התכנית המוצעת יביא, לדעת הממשלה, להאצה הדרגתית בקצב הצמיחה, ובעקבות זאת – לירידה בממדי האבטלה.

מטבע הדברים, הגברת הצמיחה חייבת להיעשות בגישה כוללת תוך ביצוע שינויים מבניים במגוון רחב של נושאים ותחומים, ותוך ראייה אינטגרטיבית ומימוש של התכנית במקשה אחת.

במסגרת זו כלולים, בין השאר, שינויים מבניים להגברת התחרות במשק, להגברת ההשקעות בתשתית, לביטול חסמים ממשלתיים ועוד. כמו כן, יש בתכנית להגברת הצמיחה פרק מרכזי העוסק במדיניות הפיסקאלית ובקביעת מצרפי התקציב לשנת 1998 ופירוט התקציב.

הצעת החוק המוצעת כוללת את תיקוני החקיקה הנדרשים למימושה של התכנית האמורה ולהשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998.

לתיקוני החקיקה האמורים תהיה השפעה על תקציב המדינה, הן באופן ישיר והן בדרך של השפעה על הנחות היסוד של התקציב, לגבי רמת המחירים שתשרור בשנת 1998 ולגבי שיעור הצמיחה החזוי לשנה זו. הנחות יסוד אלה מהוות נדבכים מרכזיים בבניית תקציב המדינה ובהשגת יעד הגרעון בתקציב המדינה הקבוע בחוק הפחתת הגרעון, התשנ"ב-1992.

הצעת חוק להגברת הצמיחה והתעסוקה ולהשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998 (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1997

פרק א': מטרת החוק

1. מטרת החוק חוק זה בא לתקן חוקים שונים, לבטל חוקים, לדחות תחילתם של חוקים ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לאפשר הגברת הצמיחה והתעסוקה, השגת יעדי התקציב ועמידה במגבלת הגרעון לשנת הכספים 1998, ולהשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

פרק ב': יסודות התקציב

2. תיקון חוק יסודות התקציב בחוק יסודות התקציב¹, התשמ"ה-1985 -
(1) בסעיף 21, בהגדרה "גוף מתוקצב", אחרי "רשות מקומית" יבוא "מועצה דתית" ואחריה יבוא:

"גוף נתמך" - כהגדרתו בסעיף 32;

- (2) בסעיף 22, אחרי ההגדרה "תאגיד" יבוא:

"תאגיד בריאות" - עמותה, אגודה שיתופית, חברה או כל גוף משפטי אחר הכשר לחיובים, לזכויות ולפעולות משפטיות, המוכר שירותי בריאות בתוך בית חולים ממשלתי או תוך שימוש במתקני בית חולים כאמור;

- (3) בסעיף 29(א), המילים "כהגדרתו בסעיף 32" - יימחקו;

- (4) אחרי סעיף 29 יבוא:

"בדיקת הסכם חורג 29א. (א) ראה שר האוצר כי הסכם או הסדר בגוף מתוקצב או בגוף נתמך נוגד לכאורה את הוראות סעיף 29(א), רשאי הוא -

(1) להודיע לצדדים להסכם או להסדר כי החליט לבדוק אותו, וכי קיים חשש שההסכם או ההסדר בטל כאמור בסעיף 29(ב) במידה שהוא נוגד את הוראות סעיף 29(א) (להלן - הסכם בבדיקה);

(2) ליתן לצדדים להסכם בבדיקה, לאחר ההודעה כאמור בפסקה (1), ולמשך תקופה שלא תעלה על חודש ימים, הזדמנות להביא את טענותיהם בכתב וכן כל מידע כתוב שימצאו לנכון.

ד ב ר י ה ס ב ר

לביצוע שינויים בשכר ובתנאי שירות, חובה למסור מידע למנכ"ל משרד האוצר לצורך מעקב אחר ביצוע חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, או חוק התקציב השנתי וחובת דיווח על שכר בעלי תפקיד.

לענין ההגדרה "גוף נתמך" -

גוף נתמך מוגדר לראשונה בפרק ה' לחוק האמור; כדי שיהיה אפשר להשתמש בהגדרה זו גם בפרק ד' מוצע להוסיפה.

סעיף 2 לפסקאות (1) ו-(3)

לענין ההגדרה "גוף מתוקצב" -

מקורות המימון של המועצות הדתיות הם ציבוריים, לרבות תקציב המדינה. מוצע על כן לקבוע כי מועצה דתית תהיה "גוף מתוקצב" לענין חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ויחולו עליה כל החובות החלות על גופים מתוקצבים, כגון - קבלת אישור

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.

(ב) ראה שר האוצר, על יסוד ראיות שבפניו לרבות הטיעונים והמידע שהביאו הצדדים לפניו, כי ההסכם שבבדיקה נוגד לכאורה את הוראות סעיף 29(א) וכי נחוצה תקופה לבדיקתו, רשאי הוא –

(1) לקבוע תקופה, שלא תעלה על 4 חודשים מיום סיום התקופה שנקבעה לפי סעיף קטן (א2), לבדיקת ההסכם בבדיקה (להלן – תקופת בדיקה); בנסיבות המצדיקות זאת רשאי שר האוצר להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א2) ואת תקופת הבדיקה, לצורך השלמת הבדיקה.

(2) להורות על גובה התשלום המותר בשל ההטבות הכספיות הקשורות לעבודה כמשמעותן בסעיף 29, לפי ההסכם בבדיקה, שרשאי הגוף הנתמך או המתקצב לשלם בתקופת הבדיקה (להלן – התשלום המותר);

(3) לקבוע, על אף האמור בכל דין, הוראות בדבר הסדרי הפקדה של תשלומים מעבר לגובה התשלום המותר ואשר בהם התחייב גוף מתקצב או גוף נתמך על פי ההסכם בבדיקה, וכן לקבוע דרכים לשמירת ערכם של הסכומים שהופקדו למשך תקופת הבדיקה.

(4) הוראות חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958², לא יחולו על תשלום שכר, שהוא מעבר לתשלום המותר בתקופת הבדיקה.

תוצאות בטלות
ההסכם החורג

29ב. (א) הסכם או הסדר ששר האוצר ראה לגביו כי הוא נוגד את הוראות סעיף 29(א) וכי חלות עליו הוראות סעיף 29(ב), לא יחולו עליו הוראות סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973³.

(ב) שר האוצר רשאי לפעול לגבי הסכם או הסדר כאמור בסעיף קטן (א) גם לפי כל אחד מאלה:

(1) להודיע לצדדים להסכם על בטלות ההסכם או ההסדר כאמור בסעיף 29(ב) (להלן – ההסכם הנוגד), ועל החובה של הגוף המתקצב או הגוף הנתמך להפסיק לאלתר כל הטבה כספית הקשורה לעבודה שמקורה בהסכם הנוגד;

(2) בהתחשב במדיניות השכר הכוללת במגזר הציבורי, במידת החריגה של ההסכם הנוגד מן הנהוג לגבי כלל עובדי המדינה ומטעמים שבצדק –

(א) לקבוע מהו ההסכם או ההסדר אשר יכול לחול על הצדדים במקום ההסכם הנוגד, לרבות בדרך של אישור הוראה מהוראות ההסכם הנוגד;

² סי"ח התשי"ח, עמ' 86.
³ סי"ח התשל"ג, עמ' 118.

(ב) לקבוע הוראות אשר יחולו על הגוף המתוקצב או הנתמך אשר הינו צד להסכם הנוגד, בדבר חובתו לתבוע השבה של הטבה שהוענקה על פי ההסכם הנוגד, היקפה של ההשבה ומועדיה; פעולה לפי פסקה זו תינקט לאחר שניתנה לצדדים להסכם הנוגד הזדמנות להשמיע את טענותיהם, ואולם, אם צד הביא את טענותיו לפי סעיף 29א(א2) תינתן לו הזדמנות להוסיף עליהן בלבד.

(3) להורות על העברת הכספים שהופקדו לפי סעיף 29א(כ2) לגוף המתוקצב או הנתמך או לעובר, לפי הענין, ובהתאם להורעתו.”;

(5) אחרי סעיף 31ב יבוא:

31ג. (א) תאגיד בריאות לא יפעל אלא באישור שר הבריאות ושר האוצר ובהתאם לכללים שייקבעו לפי סעיף קטן (ב).

”הוראות לענין תאגיד בריאות

(ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר ונציב שירות המדינה, יקבע כללים לפעולת תאגיד בריאות; בכללים כאמור רשאי שר הבריאות לקבוע, בין השאר, כי הוראות מחוק זה, הוראות חוק חובת מכרזים, התשנ”ב-1992, וכן הוראות מחוקים, מתקנות ומהוראות פנימיות אחרות החלות על המדינה או על עובדיה – יחולו לגבי כלל תאגידי הבריאות ועובדיהם או לגבי סוגים או מי מהם, בשינויים המוזכרים.”

דברי הסבר

לפסקה (4)

בסעיפים 29א ו-29ב מוצע הסדר לתקופה מוגבלת לתשלומים לעובדים ולבעלי תפקידים בגופים מתוקצבים או נתמכים הנחזים להיות חריגים והוא נועד לסייע באכיפה של הוראות חוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985, ולמנוע למעשה את הכפייה של ההסדרים החורגים על הקופה הציבורית. בדיקת ההסכמים, הנחזים להיות מנוגדים לחוק אורכת לעתים חודשים מספר ובמהלך תקופת הבדיקה ממשיך הגוף המתוקצב או הנתמך להעביר תשלומים אשר עלולים להימצא חורגים בסיום הבדיקה על ידי הממונה.

ההסדר המוצע נועד להביא לידיעת הגוף המתוקצב והנתמך כמו גם לעובדים כי תנאי שבר הנחזים להיות חריגים נבחנים על ידי שר האוצר. עוד מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע מהם התשלומים הנחזים להיות חריגים ולהפרידם מיתר התשלומים באופן שיקל על השבתם לגוף המתוקצב או הנתמך אם יתברר בתום הבדיקה כי הם תשלומים חריגים.

כמו כן עוסק ההסדר המוצע בקביעתן של תוצאות נורמטיביות מיוחדות הנובעות מבטלות של הסדר או הסכם הנוגד את הוראות סעיף 29א(א) לחוק. כתוצאה מכך

לפסקאות (2) ו-(5)

במסגרת בתי החולים הממשלתיים פועלים כיום גופים אשר מוכרים שירותי בריאות, תוך שימוש בתשתיות בתי החולים, ובאמצעות מי שהינם גם עובדי המדינה העובדים בבית החולים (בעיקר מדובר במה שמכונה ”קרנות המחקר” שליד בתי החולים). הפעילות במתן שירותי בריאות בתחום בית החולים הממשלתי תוך שימוש בתשתיות השייכות למדינה, מחייבת כי כל הפעילות, לרבות זו של קרנות המחקר, תהיה כפופה לכללי המינהל החלים על הממשלה ועל גופים נלווים לה, ובין השאר, כפיפות לעקרונות המצויים בחוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985, ולעקרונות חוק חובת המכרזים, התשנ”ב-1992.

לפיכך מוצע להסמיך את שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר ונציב שירות המדינה, לקבוע כללים לפעילות ”תאגידי בריאות” במסגרת בתי החולים הממשלתיים, ולהתנות את פעילותם של גופים אלו בבתי החולים בקבלת אישור מאת שר הבריאות, בכפוף לכללים שייקבעו כאמור.

⁴ ס”ח התשנ”ב, עמ’ 114; התשנ”ז, עמ’ 33.

(א) כותרת השוליים, תהיה "חובת דיווח של גוף מתוקצב וגוף נתמך";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) גוף מתוקצב וגוף נתמך ימסרו לממונה, לפי דרישתו ובדרך ובמועדים שקבע בדרישה, מידע על תנאי העסקתו של כל עובד או בעל תפקיד שהם מעסיקים, והכל כמפורט בדרישה";

(ג) בסעיף קטן (ג), אחרי "סעיפים קטנים (א) ו-(ב)" יבוא "והמידע שנמסר לו לפי סעיף קטן (ב1)".

(ד) בסעיף קטן (ד), אחרי ההגדרה "תנאי ההעסקה" יבוא:

"מידע" - כהגדרתו בסעיף 33, לרבות הסדרים, הסכמים והסכמי שכר קיבוציים ואישיים";

(ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) ראה שר האוצר כי גוף מתוקצב או גוף נתמך לא קיים הוראה מהוראות סעיף זה רשאי הוא לעכב סכומים שיש להעבירם לאותו גוף מתקציב המדינה, לרבות לפי כל דין.

(ו) גוף נתמך או גוף מתוקצב ידווח לממונה על קיום הליך בערכאה שיפוטית או בפני בורר בענין תנאי העסקה של עובד בגוף כאמור; דיווח כאמור יהיה בכתב ותוך 7 ימים מיום שנודע לגוף על פתיחת הליך כאמור."

(6) בסעיף 35(1), בסופו יבוא "או הוראה שניתנה על ידי שר האוצר לפי סעיף 29א או 29ב";

(8) בסעיף 35א, אחרי "סעיף 33א" יבוא "או הוראה מהוראות שר האוצר לפי סעיף 29א או 29ב".

דברי הסבר

האוצר סמכויות ואמצעים נוספים אשר יסייעו לקבלת המידע הדרוש למעקב אחר ביצוע החוק.

מוצע להרחיב את חובת הדיווח לגבי הליכים המתקיימים בערכאות או בפני בורר על מנת לאפשר התייחסותו של היועץ המשפטי לממשלה בהליכים אלה והגנה על האינטרס הציבורי הכרוך בענין, ועל מנת למנוע מצב שלפיו פסק בורר, המנוגד לחוק, מקבל אישור בית משפט.

לפסקאות (7) ו-(8)

במטרה למנוע המשך תשלומים על פי הסכמים המנוגדים לחוק מוצע להרחיב את תחולת העבירות המשמעתיות הקבועות בחוק ולהחילן גם לגבי אי קיום הוראות ההסדר המוצע.

אין עוד מקום לתחולת סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973, העוסק בתוצאות הבטלות של הסכמים לפי סעיף 30 לחוק האמור.

ההסדר המוצע כולל גם אפשרות לשימוש בעקרון "העפרון הכחול" באופן ששר האוצר יוכל לקבוע מהו ההסכם או ההסדר אשר יכול לחול על הצדדים במקום ההסכם אשר הינו בטל לפי סעיף 29(ב).

לפסקה (6)

לאור חשיבותה הרבה של חובת הדיווח מוצע להבהיר את היקפה ואף להרחיבה. הרחבה כאמור תסייע לאכיפת החוק. על פי הדין הקיים אי קיום חובת הדיווח כרוכה בעבירה משמעתית בלבד, מוצע להעניק לשר

3. בחוק התקנים, התשי"ג-1953⁵ –

(1) בסעיף 1, בסופו יבוא:

"השר" – שר התעשייה והמסחר;

(2) בסעיף 8, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) השר רשאי להכריז בהכרזה שפורסמה ברשומות על תקן מסוים, כולו או חלקו, בעל תקן ישראל רשמי (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות האלה:

(1) שמירה על בריאות הציבור;

(2) שמירה על בטיחות הציבור;

(3) הגנה על איכות הסביבה;

(4) הספקת מידע, כאשר לא קיים מידע או מנגנון חלופי העשוי להקנות הגנה לצרכן; תקן שיוכרז לפי פסקה זו יהיה תקן להספקת מידע בלבד;

(5) הבטחת תאימות או חלופיות של מוצרים."

4. תיקון חוק
ההגבלים העסקיים בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988⁶ –

(1) במקום סעיף 30 יבוא:

"הסדרת פעולות
מונופולין 30. (א) ראה הממונה כי כתוצאה מקיומו של מונופולין או מהתנהגותו של בעל מונופולין נפגעת התחרות בעסקים או נפגע הציבור, רשאי הוא לתת לבעל המונופולין הוראות בדבר הצעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את הפגיעה.

דברי הסבר

סעיף 4 סעיף 30 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – חוק ההגבלים העסקיים), קובע לאמור:

"הסדרת פעולות מונופולין

30. ראה בית הדין על פי פניה של הממונה או של ארגון צרכנים כי כתוצאה מקיומו של מונופולין נפגע הציבור באחת מאלה:

(1) רמת המחירים של נכס או של שירות;

(2) איכות נמוכה של נכס או של שירות;

(3) כמות הנכסים המסופקים או היקף השירות או סדירות האספקה ותנאיה;

(4) קיום תחרות בלתי הוגנת בעסקים בין בעל המונופולין לבין אחרים,

רשאי הוא לתת לבעל המונופולין הוראות בדבר הצעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את הפגיעה."

הוראה זו מתנה את הפעלת הסמכות למתן הוראות לבעל מונופולין בכך שעקב קיום המונופולין באותו תחום נגרמת פגיעה לציבור על-פי אחת החלופות

סעיף 3 סעיף 8(א) לחוק התקנים, התשי"ג-1953, קובע לאמור:

"תקן רשמי

8. (א) שר המסחר והתעשייה רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים ואם הוא משוכנע שהדבר דרוש לשמירה על בריאות הציבור או על בטחונו, או להבטחת רמה נאותה לתוצרת הארץ או לשיפורה, או לייעול המשק או להגנת הצרכן, להכריז, באכרזה שפורסמה ברשומות על תקן מסוים בעל תקן ישראלי רשמי (להלן – תקן רשמי)."

מוצע כי השר יהיה רשאי להכריז על תקנים רשמיים רק לצורך שמירה על בריאות הציבור, בטיחות, הגנה על איכות הסביבה, הספקת מידע או הבטחת תאימות או חלופיות של מוצרים. הגבלת המטרות כמוצע, תסיר חסמי יבוא הקיימים היום, תגביר את התחרות ותביא להוזלת העלויות ולשיפור רמת השירות.

⁵ ס"ח התשי"ג, עמ' 30; התשל"ט, עמ' 34.

⁶ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשנ"ו, עמ' 149.

(ב) ראה הממונה כי כתוצאה מהתנהגותו של בעל מונופולין קיים חשש לפגיעה משמעותית בתחרות או לפגיעה משמעותית בציבור, רשאי הוא לתת לבעל המונופולין הוראות בדבר הצעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את הפגיעה.

(ג) יראו כפגיעה בתחרות בעסקים או כפגיעה בציבור כל פגיעה הנוגעת לאחר הענינים האלה:

(1) מחיר של נכס או של שירות;

(2) איכות הנכס או השירות;

(3) כמות הנכסים או היקף השירות;

(4) אספקת הנכס או השירות, סדירותה או תנאיה;

(5) תחרות הוגנת בעסקים.

הוראות סעיף קטן זה באות להוסיף על הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד) הממונה יפרסם בשני עיתונים יומיים את דבר כוונתו ליתן הוראות לפי סעיף זה לפחות 14 ימים מראש, ויעמיד לעיון הציבור את נוסח ההוראות.

(ה) הממונה ימסור את ההוראות לבעל המונופולין ויפרסם את דבר נתינתן בשני עיתונים יומיים; נוסח ההוראות שניתנו ייכלל במרשם של מונופולין לפי הוראות סעיף 42; היה הממונה סבור כי אינטרס הציבור מחייב פרסום נוסח ההוראות, יפרסמן בעיתונים כאמור.

(ו) בעל מונופולין שנמסרו לו הוראות הממונה וכל אדם אחר הנפגע מהוראות אלו, רשאי להתנגד בכתב מנומק להוראות הממונה בפני בית הדין, בתוך 30 ימים ממועד פרסום דבר מתן ההוראות כאמור בסעיף קטן (ה); בית הדין רשאי, לאחר ששמע את הצדדים, לאשר את הוראות הממונה, לבטלן או לשנותן.

דברי הסבר

סעיף 30 אמור להוות את הכלי המרכזי בהתמודדות עם הפגיעות הנובעות ממצב והתנהגות של גופים בעלי כוח רב בשווקים שבהם הם פועלים, קרי – בעלי המונופולין. ברם, מאז נכנס לתוקף חוק ההגבלים העסקיים היה השימוש בסעיף זה מזערי ביותר. הסיבה לכך נעוצה בעלויות הגבוהות, בזמן ובמשאבים (משאבי אנוש וכסף) של הליכים מסוג זה, כל אלה מביאים לכך כי בפועל נמנעת רשות ההגבלים העסקיים מלנקוט הליכים לפי סעיף 30 אלא במקרים שבהם קיימת חשיבות עליונה בנקיטת הליך.

על פי חוק ההגבלים העסקיים כנוסחו היום, ובשונה מהוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשי"ט–1959 (להלן – החוק הבטל) שבוטל עם חקיקת חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988, הממונה הינו זרוע

המנויות שם. בפועל התברר כי חלופות אלה, הדנות במקרים ספציפיים של "פגיעות" אינן הולמות את כל המקרים שבהם התנהגות בעל מונופולין עשויה לפגוע בציבור או בתחרות בעסקים. מוצע על כן לאמץ מבחן כללי של שיקול דעת בדבר קיום "פגיעה בציבור", בלא כבילה לקטיגוריות צרות.

נוסף על כך, נוסחה הקיים של הוראת סעיף 30, מוגבל לפגיעה שהיא תוצאה מ"קיומו של מונופולין", ואין בה התייחסות מפורשת למצב הנפוץ יותר של פגיעה הנוצרת עקב התנהגותו של בעל מונופולין. התנהגותו של בעל מונופולין המהווה ניצול לרעה עמדה במוקד תיקון מס' 2 לחוק ההגבלים העסקיים, המוצא היום ביטוי באיסור החל על בעל מונופולין לנצל לרעה את מעמורו.

(ז) הוראות הממונה ייכנסו לתוקף בתום 30 ימים ממועד הפרסום האמור בסעיף קטן (ה); הגיש בעל המונופולין התנגדות להוראות, יותלה תוקפן עד מועד ההחלטה או עד מועד אחר שקבע בית הדין.

(ח) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 36;

(2) בסעיף 31(א), אחרי "המנויים בסעיף 30" יבוא "או בכל דרך אחרת";

(3) בסעיף 50 –

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) לצוות על כל אדם להימנע ממעשה שיש בו הפרה של הוראות חוק זה, ולתת ערובה לכך;"

(2) בפסקה (2), במקום "למניעת עבירה כאמור" יבוא "למניעת הפרה כאמור".

5. בחוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976 – תיקון חוק שירותי תיירות

(1) בסעיף 2, פסקאות משנה (א1) ו-(7) – יימחקו;

(2) בסעיף 4(א2), המילים "ומנהל בית מלון" והסיפה החל במילים "ובענין מנהל מומחה ועובד מקצועי" – יימחקו;

דברי הסבר

מוצע לאמץ מתכונת זו לגבי הסדרת פעולות מונופולין כאשר לממונה תינתן הסמכות לתת הוראות לבעל מונופולין לשם מניעת פגיעה בתחרות או בציבור תוך הקפדה ראויה על כך כי הוראות אלה תעמודנה לביקורת שיפוטית בפני בית הדין להגבלים עסקיים ועל כך כי בכל מקרה שבו בעל המונופולין יתנגד להוראות אלה – ההוראות נושא ההתנגדות לא ייכנסו לתוקף עד להחלטה של בית הדין בענין.

כמקובל בהליכים אחרים שבהם מוגשת השגה על הממונה לבית הדין להגבלים עסקיים – תינתן לבית הדין סמכות רחבה לאשר את הוראות הממונה, לבטלן או אף לשנותן. כן מוצע לתקן כמה הוראות נוספות בחוק כמתחייב מתיקון סעיף 30.

סעיף 5 חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976 (להלן – חוק שירותי תיירות), חוק מתוך כוונה לאפשר מעורבות ממשלתית ופיקוח על פיתוח השירות התיירותי הישראלי ועל איכותו, מתוך מגמה של בניה ושמירה של המוניטין התיירותי של מדינת ישראל.

הבסיס העסקי והתיירותי שהיה קיים לפני כ-20 שנה השתנה לחלוטין. מגזר התיירות מתאפיין בשנים האחרונות בתחרות חופשית בין הגורמים הפועלים בו, ובקיום שוק משוכלל המתחרה על התיירים. כתוצאה מכך, חלה התמקצעות של הגורמים הפועלים במגזר זה, במקביל לחדירת רשתות בינלאומיות ויישום סטנדרטים

מינהלית פעילה אשר החלטותיה מקדימות את הטיפול בבית הדין ברוב הסוגיות בתחום ההגבלים: כך גם לגבי מיזוגים שבהם הממונה הוא המחליט בדבר כשרות המיזוג, והמקרה יכול להגיע לבית הדין רק בדרך של ערר; כך הוא בהסדרים כובלים, אשר לגביהם ניתנה לממונה, בחוק האמור הסמכות להוציא "קביעה" בדבר קיום הסדר כובל וכמו כן ניתנה לו, הסמכות לפטור צדדים להסדר כובל מן החובה לפנות לבית הדין להגבלים במקרה של פגיעה לא משמעותית בתחרות. הדיון בשני ענינים אלה מגיע לבית הדין אף הוא רק בדרך של ערר על החלטת הממונה; לבסוף, גם לגבי מונופולין – ניתנה לממונה בחוק האמור הסמכות (שעל פי החוק הבטל היתה נתונה לשר התעשייה והמסחר) להכריז על קיומם של מונופולין ושל קבוצת ריכוז. הדיון בענינים אלה בבית הדין נעשה אף הוא רק בדרך של ערר. מגמת חוק ההגבלים העסקיים היתה להעניק לממונה סמכויות למתן החלטות כאשר הדיון בהן נעשה בבית הדין בדרך של ערר. בדרך זו מהווה הממונה ברוב המקרים מעין "מסננת" של המקרים המגיעים לבית הדין ובכך מושג איזון נאות בין הצורך ביעילות ובטיפול מינהלי אינטנסיבי על-ידי הממונה בתופעות של הגבל עסקי – לבין הצורך להביא את החלטות הממונה, לפי רצונו של הצד הנוגע בדבר, לביקורת שיפוטית בפני בית הדין להגבלים עסקיים.

⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 228; התשמ"ז, עמ' 151.

(א) פסקה (1) - תימחק;

(ב) בפסקה (3), המילים "כאמור בפסקאות (1) ו-(2)" - יימחקו;

(4) סעיפים 8 ו-9 - בטלים;

(5) בסעיף 13(א), במקום "סעיפים 7 או 9(א)" יבוא "סעיף 7", ובמקום "לפי סעיפים 3, 4, 8, 9(ב)" יבוא "לפי סעיפים 3, 4";

(6) בסעיף 21, הספרה "8" - תימחק.

דברי הסבר

ומנהל בית מלון, בענין מומחה לנסיעות, מומחה להסעת תיירים ופקיד מורשה כהגדרתם בתקנות ובענין מנהל מומחה ועובד מקצועי של עסק כאמור בסעיף 2(6).

מוצע לבטל את הסמכות הנתונה לשר התיירות לקבוע בתקנות הסדרים בענין הכשרה וכשירויות של מנהל מומחה ועובד מקצועי בעסק העוסק דרך קבע בארגון כנסים וסימפוזיונים.

לפסקאות (3) ו-(4)

סעיף 5 קובע לענין פסקאות (1) ו-(3)

"קביעת מחירים ופרסומם

5. השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע בתקנות -

(1) מחירי מקסימום לשירותי תיירות, ואיסור או הגבלה על קבלה ונתינה של תמורה נוספת על המחיר שנקבע, ובלבד שלא יקבע השר מחיר הסעה בכלי הסעה אלא בהסכמת שר התחבורה;

(2) מחירי מינימום למורה דרך;

(3) "...".

מוצע לבטל את הסמכות הנתונה לשר התיירות להתקין תקנות בדבר מחירי מקסימום לשירותי תיירות, לקבוע כללים בדבר הקצאת מקומות אכסון לתושבי חוץ, לאשר סיורים בישראל ולקבוע התניות לביצוע הסיורים.

סעיפים 8 ו-9 שמוצע לבטלם מובאים בנספח א' לדברי ההסבר.

לפסקאות (5) ו-(6)

מוצע להתאים את הוראות העונשין וכן את הוראות סעיף 21 כך שלא תיכלל בהן התייחסות להוראות סעיפים שמוצע לבטל כאמור בפסקאות הקודמות.

בינלאומיים של שירות לתייר ושל ניהול מערכות. בנוסף לכך חלה עלייה משמעותית בהכרה בחשיבותו של טיב המוצר הניתן לתייר בישראל, תוך הקפדה על כל מרכיבי החבילה והשירותים הניתנים.

על רקע מנגנוני השוק הקיימים והחשש מפני פגיעה במוניטין של נותני השירות (סוכני נסיעות, חברות תעופה, מלונות וכיו"ב), אין כיום הצדקה למעורבות כה עמוקה של הממשלה בענף התיירות, ומעורבות זו עלולה אף לפגוע בהתפתחות היעילה של ענף זה. צמצום המעורבות הממשלתית בענף התיירות מתיישב אף עם עקרונות חוק-יסוד: חופש העיסוק.

לפסקה (1)

סעיף 12(1) ו-(7) לחוק שירותי תיירות קובע לאמור:

"שירותי תיירות מהם

2. אלה שירותי תיירות:

(1) ...

(א1) בתי אוכל;

...

(7) שירותי השכרת רכב."

מוצע להסיר את הפיקוח על פעילותם ודרכי זיהולם של בתי אוכל ושירותי השכרת רכב לרבות חובת הרישוי וחובת הפקדת ערבות כתנאי לפעילותם, ובהתאם לכך מוצע לבטל את ההוראות העוסקות בהסדרת פעילויות אלה.

לפסקה (2)

סעיף 4(א2) לחוק שירותי תיירות קובע לאמור:

(א) השר רשאי לקבוע בתקנות -

(1) ...

(2) בהתייעצות עם שר העבודה - הסדרים בענין הכשרה וכשירויות של מורה דרך

6. בחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996,⁸ בסעיף 19 –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) המפקח, בהסכמת הועדה ובאישור השרים, רשאי להורות כי הדיווח ייעשה בדרך ובאופן שיקבע; הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות."

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בכללים ובטפסים" יבוא "בדרכי הדיווח שנקבעו כאמור בסעיף קטן (א)".

פרק ד': מוניות

7. בפקודת התעבורה [נוסח חדש]⁹ –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "מונית", במקום "שמונה" יבוא "עשרה";

(2) בפרק שני: רישוי ורישום, במקום סימן ג' יבוא:

"סימן ג': רישיון להפעלת מונית

14. זכאי לקבל רישיון להפעלת מונית מי שנתקיימו בו כל אלה:
(1) הוא תושב ישראל שמלאו לו שמונה עשרה שנים במועד שנקבע להגשת הבקשה לקבלת רישיון להפעלת מונית;

(2) לא הורשע בעבירה שלדעת ועדת המוניות, מפאת חומרתה או נסיבותיה, יש בה כדי למנוע מתן רישיון להפעלת מונית או שחלפה לגבי ההרשעה תקופת ההתיישנות לפי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981¹⁰, ואם הוא תאגיד הרשום בישראל – בעלי השליטה בתאגיד או מנהליו לא הורשעו בעבירה כאמור; לענין זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹¹.

(3) לדעת ועדת המוניות אין בהפעלת מונית על ידו כדי לפגוע בבטחון המדינה; החלטה שלא לאשר אדם לקבל רישיון

זכאות לקבלת
רישיון להפעלת
מונית

דברי הסבר

סעיף 6 סעיף 19(א) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, קובע לאמור:

"מתכונת הדיווח

19. (א) הדיווח יהיה על פי כללים וטפסים שקבעו השרים."

הדיווח היום נעשה בהתאם ל"דו"ח סוארי" שאינו מתאים למתכונת של תקנות. מוצע להסמיך את המפקח כאמור בסעיף לקבוע את מתכונת הדיווח ללא צורך בהסדרתו בתקנות.

לפסקה (1) להגדרה "מונית" שבסעיף 1 לפקודת התעבורה קובעת כי "מונית" – היא רכב ציבורי המיועד להסיע עד שמונה אנשים מלבד הנהג ואשר צוין ברשיון הרכב כמונית;

מוצע להעלות את מספר הנוסעים ל-10.

לפסקה (2)

סעיף 14 לפקודת התעבורה כנוסחה היום קובע מכסה שנתית לרשיונות להפעלת מונית (העומדת על 550 רשיונות לשנה), תוך מתן סמכות לשר התחבורה

⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשנ"ז, עמ' 196.

¹⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

¹¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

בשל האמור בפסקה זו לא תתקבל אלא על פי פניה של משטרת ישראל;

(4) שילם אגרה בעד מתן רשיון להפעלת מונית לפי סעיף 14(א).

ועדת מוניות 14א. (א) שר התחבורה יפרסם בהודעה ברשומות רשימה של אנשים שניתן למנותם כחברים בוועדת מוניות (להלן – רשימת החברים), וימנה שופט שיציע שר המשפטים שיהיה יושב ראש הוועדה.

(ב) ועדת המוניות תדון במותבים של שלושה שימנה יושב ראש ועדת המוניות, מתוך רשימת החברים; כיושב ראש מותב יכהן יושב ראש ועדת המוניות או מי שהוא מינה לכך מתוך רשימת החברים.

(ג) נבצר מאחד מחברי מותב של ועדת מוניות להשתתף בהמשך הדיון במועד שנקבע, ימנה יושב ראש ועדת המוניות חבר אחר מתוך רשימת החברים, והדיון יימשך במותב החדש מאותו שלב שאליו הגיע הדיון בפני המותב הראשון של הוועדה.

14ב. (א) בקשה לקבלת רשיון להפעלת מונית תוגש למפקח על התעבורה.

(ב) שר התחבורה יקבע דרכים להגשת הבקשה, מועדי הגשתה והמסמכים שיצורפו לאימותה.

(ג) המבקש רשיון להפעלת מונית, ישלם בעד הגשת הבקשה אגרה בסכום שיקבע שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

14ג. (א) המפקח על התעבורה יעביר לוועדת המוניות את הבקשות שהוגשו לו על צירופיהן.

(ב) ועדת המוניות תבדוק את הבקשות ותחליט לגבי קיום התנאים המנויים בפסקאות (2) ו-(3) שבסעיף 14 במבקשים לקבל רשיון להפעלת מונית.

דברי הסבר

לפחות, ישלם אגרה בסכום של 135,000 שקלים חדשים בלבד.

עוד מוצע כי סכום האגרה הרגילה יופחת מדי שנה ב-5% מסכומי המקורי באופן שבתום 5 שנים יושוו סכומי האגרות האמורות. הפחתה זו תיעשה ביחד עם הצמדת סכומי האגרות למדד המחירים לצרכן, מדי רבעון, 4 פעמים בשנה.

סימן ג' בפרק שני: רישוי ורישום, כנוסחו ערב פרסומו של חוק זה מובא בנספח ב' לדברי ההסבר.

באישור ועדת הכלכלה של הכנסת להגדיל מכסה זו לגבי שנה מסוימת. סעיף 114 לפקודה קובע אגרה בסך של 135,000 שקלים חדשים בעד קבלת רשיון להפעלת מונית כאמור.

מוצע לבטל את מכסת הרשיונות ולקבוע כי כל מי שממלא אחר תנאי הכשירות הקבועים היום בחוק וישלם את האגרה בעד הרשיון יהיה זכאי לקבל רשיון להפעלת מונית.

כנ מוצע לקבוע כי האגרה בעד הרשיון להפעלת מונית תהיה בסכום של 175,000 שקלים חדשים, ואולם מי שנהג מונית בישראל בעיסוק עיקרי במשך חמש שנים

114. (א) מי שקיבל רשיון להפעלת מונית רשאי להעבירו לאדם שמתקיימים בו התנאים המנויים בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף 14 וקיבל היתר לכך לפי סעיף זה.

(ב) המבקש לקבל היתר כאמור יגיש בקשה בכתב למפקח על התעבורה, בדרכים שיקבע שר התחבורה בתקנות ובצירוף מסמכים לאימותה שיקבע.

(ג) המפקח על התעבורה יעביר לוועדת המוניות את הבקשה על צירופיה, וועדת המוניות תחליט לגבי כשירותו של המבקש; החליטה ועדת המוניות כי מתקיימים במבקש התנאים האמורים בסעיף 14, יתיר המפקח על התעבורה את העברת הרשיון להפעלת מונית למבקש.

114. (א) בעד מתן רשיון להפעלת מונית, ישלם מקבל הרשיון אגרה בסכום של 175 אלף שקלים חדשים (להלן – אגרה רגילה), ואולם בשנים 1998 עד 2002 מי שהוא בעל רשיון בתוקף לנהיגה במונית ונהג בישראל במונית כעיסוק עיקרי, במשך 5 שנים לפחות שקדמו למועד הגשת הבקשה, ישלם אגרה בסכום של 135 אלף שקלים חדשים בלבד; לענין זה, "עיסוק עיקרי" – עבודה בפועל בנהיגת מונית בישראל, במונית הרשומה בישראל.

אגרות

(ב) ב-1 בינואר, ב-1 באפריל, ב-1 ביולי וב-1 באוקטובר של כל שנה, החל בינואר 1999, יעודכנו סכומי האגרות שבסעיף קטן (א) לפי שיעור עליית המדד הידוע באותו מועד לעומת המדד לחודש נובמבר 1997, ואולם בשנים 1998 עד 2002 יופחת מדי רבעון סכום האגרה הרגילה המעודכן כאמור, בשיעור של 1.25% מסכום האגרה לשנת 1998 כשהוא מעודכן כאמור; לענין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע אגרה בעד מתן היתר להעברת רשיון להפעלת מונית.

114. (א) על החלטתה של ועדת המוניות בענין מתן רשיון להפעלת מונית או היתר להעברתו, רשאי מבקש הרשיון או ההיתר לערער לפני בית המשפט המחוזי בירושלים.

ערעור על
החלטת ועדת
המוניות

(ב) בית המשפט המחוזי ידון בערעור לפי סעיף קטן (א) בשופט אחד, והוא רשאי לאשר את החלטת ועדת המוניות, לבטלה, לשנותה או להחזירה אליה.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את המועד להגשת ערעור לפי סעיף קטן (א), את אופן הגשתו ואת סדרי הדין בו.

(ד) פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון.

8. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹² -

(1) בסעיף 40(א2), המילים "או בשטחי עזה ויריחו" - יימחקו;

(2) בסעיף 68, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), קצבת ילדים לחודש בעד כל אחד משני הילדים הראשונים במנין ילדיו של הורה, שלו פחות מארבעה ילדים והוא אינו אחד מהמנויים בסעיף 73(ג6), תהיה:

(1) שני שליש מערך נקודת קצבה - להורה שהכנסתו עולה על 130% מהשכר הממוצע, אך אינה עולה על 170% מהשכר הממוצע;

(2) שליש מערך נקודת קצבה - להורה שהכנסתו עולה על 170% מהשכר הממוצע;

בסעיף קטן זה -

"הכנסה" -

(1) לגבי עובד - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 בפסקה (2) לפקודת מס הכנסה¹³, החייבת בתשלום דמי ביטוח, למעט דמי ביגוד ודמי הבראה, ולענין זה, "עובד" - כהגדרתו בסעיף 73א;

(2) לגבי עובד עצמאי - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 בפסקאות (1) ו-(8) לפקודת מס הכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח;

(3) לגבי מי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי - הכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח;

"דמי ביגוד" - ביגוד שניתן לעובד מאת מעבידו וכן תשלומים שניתנו לעובד כהחזר הוצאות לרכישת ביגוד והכל עד לסכום השווה לסכום המרבי הניתן כהשתתפות המעביד בהוצאות ביגוד לפי ההסכם הקיבוצי החל על עובדי המדינה;

"דמי הבראה" - קצובת הבראה עד לסכום השווה לסכום המרבי הניתן כהשתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש לפי ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר הוצאות

דברי הסבר

משולמת קצבה לפי ערך "נקודת קצבה" אחת בסך של 154 ש"ח.

מוצע להטיל מבחני הכנסה על קצבאות הילד הראשון והשני למשפחות שלהן עד שלושה ילדים, באופן שקצבת הילד הראשון והשני תופחת ב- $\frac{1}{3}$ למי שהכנסתו עולה על 130% מהשכר הממוצע אך קטנה מ-170% מהשכר הממוצע, ולמי שהכנסתו עולה על 170% מהשכר הממוצע, תופחת הקצבה האמורה ב- $\frac{2}{3}$.

משפחות שלהן 4 ילדים ויותר, ימשיכו לקבל את קצבת הילדים ללא מבחני הכנסה.

סעיף 8 לפסקה (1)

החלפת המונח נדרשת כדי להתאימו למצב שנוצר באזור בעקבות הסכם הביניים. (ראה גם דברי הסבר לפסקה (9)).

לפסקאות (2), (3) ו-(10)

פסקאות אלה ענינן קצבאות ילדים.

כיום משולמות קצבאות הילדים לפי מידרג מצטבר של נקודות קצבה בהתאם למספר הילדים, ללא קשר להכנסת ההורים. בעד כל אחד משני הילדים הראשונים

¹² ס"ח התשנ"ה, עמ' 207; התשנ"ז, עמ' 174.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

הבראה ונופש הקיים בין ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה לבין ארגון מעבידים שלדעת השר הינו ארגון יציג ונוגע בדבר.

(2א) האמור בסעיף קטן (א1) לא יחול על מי שיש לו שלושה ילדים וכן ילד בוגר; לענין זה, "ילד בוגר" – מי שמתקיים בו האמור בפסקאות (2), (3), (4) ו-(5) בהגדרה "ילד" שבסעיף 238.

(3) בפרק ד', אחרי סימן ב' יבוא:

"סימן ב'1: תשלום בעד ילד ראשון ושני

הגדרות 73א. בסימן זה, "עובד" – לרבות חייל בשירות קבע בצבא הגנה לישראל, שוטר וסוהר, והוא הורה מבוטח, שעובד אצל מעביד אחד, ועבד אצלו לפחות חמישה עשר ימים, שבעדס קיבל שכר, ולא פחות משמונים שעות עבודה בפועל בחודש, והכל למעט אשה נשואה.

תשלום בידי מעביד 73ב. (א) מעביד ישלם לעובדו, שלו פחות מארבעה ילדים, תשלום חודשי בסכום השווה לקצבת הילדים כמשמעותה בסעיף 68, בעד כל אחד משני הילדים הראשונים.

(ב) התשלום לפי סעיף קטן (א) בעד חודש פלוני, ישולם יחד עם השכר בעד אותו חודש ולא יאוחר מהיום הקובע כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הגנת השכר; על תשלום כאמור שלא שולם ביום הקובע או לפני יחולו הוראות חוק הגנת השכר, ולענין זה יראוהו כשכר מולן.

(ג) המוסד יחזיר למעביד שהגיש לו דין וחשבון את הסכומים ששילם כאמור בסעיף קטן (א), והכל בכפוף להוראות סעיף 73ד ובהתאם להוראות שייקבעו לפי סעיף 73ז.

(ד) מעביד לא ינכה מסכום דמי ביטוח שהוא חייב למוסד, סכומים ששילם כאמור בסעיף קטן (א).

(ה) סכום ששולם לעובד לפי סעיף קטן (א) והוחזר למעביד על ידי המוסד לפי סעיף קטן (ג), לא ייחשב כהכנסה לענין חובת תשלום כל מס, היטל, או תשלום חובה אחר, לרבות מס ערך מוסף.

73ג. על אף האמור בסעיף 73ב, המוסד ישלם לפי הוראות סעיף 68 את קצבת הילדים לכל אחד מאלה –

תשלום בידי המוסד לסוגי מבוטחים

(1) עובד עצמאי, למעט אשה נשואה שבעלה מבוטח;

(2) מי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי;

(3) עובד שמעבידו אינו חייב בתשלום דמי ביטוח בעדו, למעט אשה נשואה שבעלה מבוטח;

(4) אשה נשואה החיה בנפרד מבעלה;

(5) אשה נשואה שבעלה אינו מבוטח;

(6) (א) זכאי לתגמול שהוא אחד מאלה:

(1) מבוטח למעט אשה נשואה;

(2) אשה נשואה החיה בנפרד מבעלה;

(3) אשה נשואה שבעלה אינו מבוטח;

לענין פסקה זו יראו זכאי לתגמול גם מי שמשתלמות לו בעד ילדו הטבות לפי ההסכם בדבר גמלת ניידות לפי סעיף 9;

(ב) על אף האמור בפסקה (א)1 - אשה הזכאית לתשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972¹⁴ (להלן - חוק המזונות), הנשואה לחייב כהגדרתו בחוק האמור;

(ג) הורה יחיד כהגדרתו בסעיף 1 לחוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב-1992¹⁵;

(ד) עובד במשק הבית של מעסיקו;

בסעיף זה, "תגמול" - קצבת זקנה, קצבת שאירים, קצבת תלויים לפי פרק ה' או פרק י"ג, קצבת נכות או גמלה בעד ילד נכה לפי פרק ט', הענקת המשתלמת כקצבה חודשית לפי פרק י"ז, גמלת זקנה מיוחדת וגמלת שאירים מיוחדת המשולמות מכוח הסכם לפי סעיף 9, תשלום לפי חוק המזונות או גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה.

773. (א) אדם הזכאי, בעד חודש פלוני, לתשלום או לקצבה לפי יותר מהוראה אחת מההוראות שבפרק זה, לא יהיה זכאי, בעד כל אחד משני הילדים הראשונים שבמנין ילדיו לסכום העולה על ערך נקודת קצבה, ואם מתקיים בו האמור בסעיף 68(א) - לסכום העולה על שני שליש מערך נקודת קצבה או שליש מערך נקודת קצבה, לפי הענין.

(ב) (1) שילם מעביד תשלום לעובדת או לעובד שאין לו ילדים - לא יחזיר המוסד למעביד את התשלום האמור; האמור בפסקה זו יחול גם לגבי תשלום ששילם מעביד לעובד בסכום העולה על סכום התשלום המגיע לעובד, לפי הכנסתו, בהתאם להוראות סעיף 68(א)

(2) המוסד רשאי להורות למעביד שלא לשלם תשלום לפי הוראות סעיף 73, אם ראה המוסד כי העובד אינו זכאי לתשלום לפי פרק זה או אם המוסד משלם בעד ילדו של העובד קצבה או תשלום לפי פרק זה; הודיע המוסד כאמור, לא יחזיר המוסד למעביד כל תשלום ששילם בניגוד לאמור בהודעה לאחר תום 60 ימים מתום החודש שבו התקבלה ההודעה.

¹⁴ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

¹⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 147.

(ג) שולמו לאדם תשלום או קצבה בסכום העולה על התשלום או הקצבה שלהם הוא זכאי לפי פרק זה (להלן – תשלום יתר), יחזיר המקבל למוסד את תשלום היתר, ולענין סעיפים 312 ו-315 יראו כאילו תשלום היתר שולם למקבל על ידי המוסד.

77ה. דין התשלום לפי סימן זה, כדין קצבת ילדים ואולם סעיף 69 לא יחול על תשלום לפי סעיף 77ב.

דין התשלום

173. השר רשאי לקבוע הוראות בדבר – תקנות

(1) חובת מעביד למסור למוסד דין וחשבון על הסכומים ששילם כאמור בסעיף 77ב, על העובדים שלהם שולמו ועל הכנסתם, והכל בדרך, באופן ובמועד שיקבע, לרבות כללים בדבר תשלום מקדמה למעביד המוסר דין וחשבון מוקדם בדרך, באופן ועד למועד שיקבע, וכן כללים להתחשבות בין המוסד לבין המעביד שקיבל מקדמה כאמור ובדבר סכומים ששולמו למעביד ביתר או בחסר;

(2) החזר הסכומים כאמור בסעיף 77ב(ג), בתוספת ריבית וכן כללים שלפיהם לא תשולם ריבית על סכומים כאמור, כולם או חלקם, למעביד שמסר למוסד דין וחשבון באיחור;

(3) סוגי מקרים שבהם תשלום לפי סימן זה ישולם במקום המעביד בידי המוסד או בידי גוף אחר שהסכים לכך במקום המוסד;

(4) סוגי מבטחים שלגביהם תובא בחשבון, לענין סימן זה, הכנסת הורהו השני של הילד;

(5) הוראות מיוחדות לענין הכנסת עובד מתשלום שהוא בנוסף לשכר החודשי הרגיל, בשונה מההוראות שקבע לפי סעיף 352(1);

(4) בסעיף 175 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ל-60% מהכנסתו היומית" יבוא "להכנסתו היומית";

דברי הסבר

ההוצאה התקציבית בענף האבטלה צפויה להגיע בשנת 1997 לסכום של 2.1 מיליארד ש"ח, לעומת סכום של כ-1.65 מיליארד ש"ח בשנת 1996 (במחירי 1997), ומספר מקבלי דמי אבטלה עומד כעת על כמאה אלף איש בחודש, לעומת ממוצע של כשבעים אלף בחודש בממוצע בשנת 1994.

מוצע לקבוע כי מדמי האבטלה המגיעים לזכאי תנוכה, כאשר יש לו הכנסה מקצבת פרישה, כל ההכנסה שמקורה בקצבת הפרישה, וזאת במקום 60% כקבוע היום בחוק.

סעיף 175(ב) לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

"(ב) חושבו דמי אבטלה לזכאי כאמור בסעיף קטן (א) לפי הכנסה שהיתה לו לאחר הפרישה, לא יפחתו דמי

יצוין כי בין השנים 1985–1993, היה קיים מנגנון רומה של מבחני הכנסות בקצבאות הילד הראשון והשני, אשר בוטל בתחילת שנת 1994.

במקביל להפעלת מבחן ההכנסות בקיצבאות הילדים יופחת שיעור הקצבת האוצר לענף ביטוח ילדים, הקבוע בלוח ב' שבחוק הביטוח הלאומי.

לפסקה (4)

סעיף 175(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

"175 (א) הזכאי לדמי אבטלה ובעד אותו זמן יש לו הכנסה מקצבת פרישה, ינוכה מדמי האבטלה המגיעים לו ליום לפי סעיף 167, סכום השווה ל-60% מהכנסתו היומית שמקורה בקצבה כאמור."

(ב) סעיף קטן (ב) – יימחק;

(5) בסעיף 248 –

(א) האמור בו יסומן (א) ובו, במקום הסיפה החל במילים "תוגדל הקצבה ב-2% יבוא "תוגדל הקצבה לכל שנת ביטוח שלמעלה מעשר שנות הביטוח הראשונות שבעדה שולמו דמי הביטוח כדלקמן:

(1) ב-1% – לכל שנת ביטוח שתחילתה ביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998) או לאחריו;

(2) ב-2% – לכל שנת ביטוח שתחילתה לפני המועד האמור בפסקה (1).

(ב) בסופו יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא תוגדל קצבה לפי הוראותיו ביותר מ-50%";

(6) בסעיף 340(ג), המילים "או בשטחי עזה ויריחו" – יימחקו;

(7) בסעיף 342(ג), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) האמור בפסקה (2) לא יחול לגבי עובד שטרם מלאו לו 70 שנים בגבר ו-65 שנים באשה ושהכנסתו עולה על ההכנסה המרבית ובשל כך אינו זכאי לקצבת זקנה לפי הוראות סעיף 245";

(8) בסעיף 351, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) האמור בסעיף קטן (ג) לא יחול לגבי מבוטח לפי פרק ה' שטרם מלאו לו 70 שנים בגבר ו-65 שנים באשה ושהכנסתו עולה על ההכנסה המרבית ובשל כך אינו זכאי לקצבת זקנה לפי הוראות סעיף 245";

דברי הסבר

מוצע לתקן את סעיף 248 ולקבוע בו, כי החל ביום 1 בינואר 1998 תופחת תוספת הוותק לרמה של 1% לכל שנה מעל עשר שנות הביטוח הראשונות, במקום 2%.

לפסקה (6)

החלפת המונח נדרשת כדי להתאימו למצב שנוצר באזור בעקבות הסכם הביניים.

(ראה גם דברי הסבר לפסקה (9)).

לפסקאות (7) ו-(8)

(א) סעיף 342(ג) לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

"המעביד לא ינכה משכר עובדו את האחוזים האמורים אם מלאו לעובד בגבר 65 שנים ובאשה 60 שנים...."

מוצע לקבוע כי המעביד יהיה חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו – לגבי גבר שטרם מלאו לו 70 שנים ואשה שטרם מלאו לה 65 שנים אם הכנסתם עולה על ההכנסה המרבית כהגדרתה בפרק י"א לחוק הביטוח הלאומי.

האבטלה ליום, לאחר הניכוי האמור בסעיף קטן (א), מסכום השווה ל-40% מדמי האבטלה ליום שהיו מגיעים לו לפי סעיף 167 אילולא קיבל קצבת פרישה.

מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) הקובע כי בכל מקרה לא יופחתו דמי האבטלה ליום המגיעים לזכאי, מ-40% מדמי האבטלה ליום שהיו מגיעים לו, אילולא קיבל קצבת פרישה.

בעקבות התיקון המוצע – לא ישולמו עוד דמי אבטלה לזכאי לדמי אבטלה, שהכנסתו מקצבת פרישה היא בסכום השווה לפחות לסכום דמי האבטלה שהוא זכאי להם.

לפסקה (5)

סעיף 248 לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

"248. היה אדם מבוטח יותר מעשר שנים לפני היום שבו הגיעה לו לראשונה קצבת זקנה, תוגדל הקצבה ב-2% לכל שנת ביטוח שלמעלה מעשר שנות הביטוח הראשונות שבעדה שולמו דמי הביטוח, אך לא תוגדל מכוח סעיף זה ביותר מ-50%."

(א) בסעיף קטן (א) -

(1) בהגדרה "אזור", המילים "למעט שטחי עזה ויריחו" - יימחקו;

(2) במקום ההגדרה "שטחי עזה ויריחו" יבוא:

"ההסכם" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק יישום הסכם הביניים בדבר

הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות)

(תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996¹⁶;

"הישובים" - כהגדרתם בסעיף XII להסכם;

"האתרים הצבאיים" - כמשמעותם בהסכם, לרבות אזור המתקנים

הצבאיים כמשמעותו בסעיף XVII להסכם;

(3) בהגדרה "תושב ישראל באזור", המילים "או בשטחי עזה ויריחו" -

יימחקו, ואחרי "והוא אזורי" יבוא "אשר מתגורר בישובים או

באתרים הצבאיים";

(ב) בסעיף קטן (ב) -

(1) בפסקה (5), אחרי "תושב ישראל" יבוא "ותושב ישראל באזור";

(2) בסופו יבוא:

"(7) תושב ישראל שהוא עובד עצמאי העוסק במשלח ידו באזור;

(8) תושב ישראל שהכנסתו נצמחה, הופקה או נתקבלה באזור."

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) תקנות שהותקנו לפני יום התחילה, לפי סעיף 192 לחוק הביטוח

הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כנוסחו לפני יום התחילה -

(1) לענין מי שאינו תושב ישראל באזור - בטלות, למעט תקנות

שהותקנו לענין פרק ה', ואולם לא יראו כתאונת עבודה תאונה

שאירעה לאחר יום התחילה בדרך לעבודה וממנה, אם אירעה מחוץ

לישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (9)

(ב) סעיף 351(ג) לחוק הביטוח הלאומי קובע:

סעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי מקנה זכויות שונות למי שהוא "תושב ישראל באזור".

המונח "תושב ישראל באזור" מוגדר בחוק הביטוח הלאומי כך:

"תושב ישראל באזור" - מי שמועסק או גר באזור או בשטחי עזה ויריחו והוא אזורי או שהוא זכאי לעלות לישראל לפי חוק השבות, ואשר אילו מקום מגוריו היה בישראל היה בגדר תושב ישראלי;

המונחים "אזור" ו"שטחי עזה ויריחו" מוגדרים כך:

"אזור" - יהודה והשומרון וחבל עזה, למעט שטחי

עזה ויריחו;

"מבוטח החייב בתשלום דמי ביטוח בעד עצמו ומלאו לו בגבר 65 שנים ובאשה 60 שנים וטרם מגיעה לו קצבת זקנה, לא יהיה חייב בתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 335 (ב), (ה), (ז), (ח) ו"ט)".

מוצע לקבוע כי מבוטח כאמור יהיה חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עצמו אם טרם מלאו לו 70 שנים בגבר ו-65 שנים באשה, אם הכנסתו עולה על ההכנסה המרבית כהגדרתה בפרק י"א לחוק הביטוח הלאומי. תיקון זה יטיל על מבוטחים כגון שכירים או עובדים עצמאיים חובת תשלום דמי ביטוח בשיעורים מלאים, בעוד שעד כה היו פטורים כמעט כליל מתשלום.

¹⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 34.

(2) ימשיכו לעמוד בתוקפן לגבי המנויים בפסקאות (2) עד (8)

בסעיף קטן (ב).”;

(10) בלוח ב', בפרט 2, בפסקת משנה (4), המילה "ואילך" – תימחק ואחריה יבוא:

“(5) בשנת 1998 ואילך %.....”.

תיקון חוק
המוזנות (הבטחת
תשלום)

9. בחוק המוזנות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, סעיף 19 – בטל.

דברי הסבר

ובלבד שלא ישולמו תגמול או גמלה לפיהן למי שאינו תושב ישראל באזור, אלא בתנאים אלה:

(1) לגבי מי שמתגורר באזור – אם התגמול או הגמלה שולמו לו לפי התקנות ביום התחילה, ולגבי קצבת זקנה – אם השלים תקופת אכשרה לקבלת קצבת זקנה לפני יום התחילה ונעשה זכאי לקצבת זקנה תוך התקופה שנקבעה בתקנות, אך לא יאוחר מאשר תוך שנתיים מיום התחילה;

(2) לגבי מי שמתגוררים בשטחי עזה ויריחו – בתנאי שלא ישולמו תגמול או גמלה לפי תקנות כאמור, אלא לפי פרק ה';

(3) לא יראו כתאונת עבודה, תאונה שאירעה לאחר יום התחילה בדרך לעבודה וממנה, אם אירעה מחוץ לישראל.

עם הרחבת שטחי האחריות הפלסטינית על כל האזור יש להחיל את האמור בפסקאות (2) ו-(3) דלעיל, בהתאמה, על מי שאינם עוד "תושבי ישראל באזור" ולפיכך לבטל לגביהם את תחולת התקנות האמורות, למעט תקנות שהותקנו לענין ביטוח נפגעי עבודה.

סעיף 9 סעיף 2 לחוק המוזנות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972 (להלן – החוק), קובע כי

זוכה שמקום מושבו בישראל או שהוא "תושב ישראל באזור" כהגדרתו בסעיף 192 לחוק הביטוח הלאומי זכאי לבקש מאת המוסד תשלום חודשי לפי הוראות חוק זה.

סעיף 19 בחוק המוזנות קובע לאמור:

“ניתנו לאדם זכויות וחובות על פי סעיף 192 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, זכאי הוא לבקש מאת המוסד תשלום חודשי כאמור בסעיף 2, והוראות חוק זה יחולו עליו בשינויים המחויבים.”

התיקון המוצע בסעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי (שהחליף את סעיף 192 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968), מייתר למעשה את האמור בסעיף 19, לחוק המוזנות, ומוצע, לכן, לבטלו.

“שטחי עזה ויריחו” – השטחים הכלולים בתחום השיפוט הטריטוריאלי של הרשות הפלסטינית על פי ההסכם שנחתם בקהיר בין מדינת ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני, ביום כ"ג באייר התשנ"ד (4 במאי 1994);

מוצע להתאים את חוק הביטוח הלאומי – לחוק ליישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996, ולהבהיר כי תושב ישראל באזור הוא רק מי שמתגורר ביישובים או באתרים הצבאיים כמשמעותם בהסכם הביניים.

סעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי שר העבודה והרווחה מוסמך לקבוע זכויות וחובות לפי החוק לגבי כל אחד מאלה:

(1) מי שאינו תושב ישראל;

(2) תושב ישראל באזור;

(3) תושב ישראל המועסק מחוץ לישראל;

(4) תושב ישראל הגר מחוץ לישראל;

(5) תושב ישראל המעסיק עובדים מחוץ לישראל;

(6) מעביד שהוא חבר-בני-אדם הרשום בישראל או חבר-בני-אדם אשר 50% או יותר מהבעלות בו הם בבעלות ישירה או עקיפה של תושב ישראל או של תושב ישראל באזור.

מוצע לקבוע סמכות דומה גם לגבי תושב ישראל שהוא עובד עצמאי העוסק במשלח ידו באזור, ולגבי תושב ישראל שהכנסתו נצמחה, הופקה או נתקבלה באזור.

סעיף קטן (ג) לסעיף 378 קובע לאמור:

“(ג) תקנות שהותקנו לפני יום התחילה לפי סעיף 192 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כנוסחו לפני יום התחילה, ימשיכו לעמוד בתוקפן

10. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹⁷ -

(1) בסעיף 4, במקום "תרשום" יבוא "תקבל";

(2) אחרי סעיף 4 יבוא:

4א. רישום בקופה לפי סעיף 4 ומעבר בין קופות לפי סעיף 5 יתבצעו באופן בלעדי באמצעות בנק הדואר או באמצעות גוף אחר שיקבע שר הבריאות בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה ועם השר הממונה על אותו גוף, לפי העניין (בסעיף זה - הגוף המבצע); שר הבריאות בהסכמת שר האוצר ובהסכמת השר הממונה על הגוף המבצע, לפי העניין, יקבע את גובה התשלום אשר הגוף המבצע יהיה רשאי לגבות בעד ביצוע רישום ומעבר כאמור ואשר ישמש למימון פעולות אלה";

(3) בסעיף 5 -

(א) בסעיף קטן (ג), במקום "הרישום בקופת החולים הקולטת ייכנס" יבוא "הקבלה בקופת החולים הקולטת תיכנס".

(ב) בסעיף קטן (ו), אחרי "כללים ונהלים" יבוא "לענין רישום ומעבר לפי סעיף 4א";

(4) בסעיף 7(א), בהגדרה "סל שירותי הבריאות", בסופה יבוא "בכפוף לאמור בסעיף 8";

(5) בסעיף 8 -

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) קופת חולים רשאית להציע את סל שירותי הבריאות שיחול על החברים בה, ואת תשלומי החברים עבורם (להלן - סל השירותים והתשלומים); היה סל השירותים והתשלומים שונה מסל שירותי הבריאות שבתוספת השניה ובצו לפי סעיף 8(ז), יחול בכפוף לאישור שר הבריאות

דברי הסבר

כן הוחלט לנקוט שורה של צעדים בתחום מערכת הבריאות שמטרתם לייעל את המערכות ולמנוע כפילויות שלהן השלכה כלכלית ותקציבית.

סעיף 10 לפסקאות (1)-(3), (11) ו-(15) ולסעיף 11

כיום, רישום החברים בקופות ורישום מעבר החברים בין הקופות נעשה בידי קופות החולים. בפועל, התחרות על החברים מתנהלת במקומות ציבוריים, כגון תחנות אוטובוסים ומרכזי קניות באמצעות דוכני החתמה של הקופות. מוצע לקבוע כי רישום החברים ייעשה באמצעות בנק הדואר או באמצעות גוף אחר שיקבע לענין זה.

לפסקאות (4), (5) ו-(13) ולסעיף 30(ב)

מוצע לתקן את סעיף 8 לחוק ביטוח בריאות ולקבוע כי קופות החולים תהיינה רשאיות להציע כי סל

פרק ו': ביטוח בריאות ממלכתי

כללי

במסגרת הדיונים על תקציב המדינה לשנת 1998, החליטה הממשלה על שינויים בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק ביטוח בריאות), שמטרתם להגדיל את הסמכויות, הגמישות והאחריות של קופות החולים במתן סל שירותי הבריאות על פי החוק. בדרך זו, יוכלו הקופות להתאים את עצמן לצורכי החברים, מחד, ולשמור על איזון תקציבי, מאידך; הגדלת הסמכויות והגמישות של הקופות במתן שירותי בריאות תאפשר להן לקיים ביניהן תחרות אמיתית, לטובת החברים, ותיתן בידן את הכלים הנדרשים לשם עמידה בחובתן על פי החוק לאיזון תקציביהן.

¹⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשנ"ה, עמ' 50; התשנ"ו, עמ' 253; התשנ"ז, עמ' 22.

לפי סעיף קטן (א1), הסל שהציעה הקופה, ובלבד שבשינויים כאמור נתקיימו העקרונות האלה:

(1) אין בהם כדי להביא לרחייה של חברים על רקע מצבם הכלכלי או הבריאותי;

(2) תשלומי החברים, בין כהשתתפות עצמית ובין כתשלום עתי קבוע, יהיו אחידים ובלתי מפלים, ובלא תלות בהכנסות החברים;

(3) נקבעו בסל השירותים והתשלומים, תשלומי חברים, אשר אינם מפורטים בתוספת השניה ובצו לפי סעיף 8(ז), ייקבעו ביחס אליהם הנחות, או פטורים לחברים בקבוצות האלה:

(1) חבר שטרם מלאו לו 18 שנים;

(2) חבר שמלאו לו 65 שנים;

(3) חבר, בן זוגו וילדו שמשלמת בעדם גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980;

(4) חבר והתלויים בו שמתשלמת בעדם גמלה לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

(5) חבר שהוא זוכה כהגדרתו בסעיף 1 לחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, שמשלם בעדו תשלום לפי החוק האמור;

(4) שר הבריאות ושר האוצר רשאים להוסיף קבוצות אוכלוסיה שיהיו זכאיות להנחה לפי פסקה (3).

(א1) שינוי כאמור בסעיף קטן (א) טעון אישור שר הבריאות; החלטת שר הבריאות בבקשה לאישור השינוי תינתן תוך 60 ימים ממועד הגשתה על ידי הקופה; שר הבריאות רשאי להתנגד לשינוי, אם יש בו כדי לפגוע בבריאות הציבור או אם הוא אינו עומד בעקרונות המפורטים בסעיף קטן (א).

(2א) בקשה לשינוי יכול שתוגש פעם בשנה לפחות, במועדים שיקבע שר הבריאות; שר הבריאות יקבע כללים למתן הודעה בידי הקופה על שינויים שאושרו לפי סעיף זה וכן כללים לפרסום סל השירותים והתשלומים המחייב אותה.

דברי הסבר

על מנת לאפשר בקרה על רמת ההכנסות הנגבית מהציבור על ידי קופות החולים, מוצע להסמיך את שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, לקבוע תקרה להכנסות של הקופות מתשלומים שבסל השירותים והתשלומים המוצע על ידן, אשר תיקבע כאחוז מחלקה של כל קופה במקורות המימון. (פסקה 5) המוצעת.

וזה לשונו של סעיף 8 בנוסחו היום בחוק ביטוח בריאות:

"שינויים בשירותי הבריאות ותשלומים

8. (א) שר הבריאות רשאי בצו לערוך שינויים בסל שירותי הבריאות המפורט בתוספת השניה והשלישית

השירותים והתשלומים שיחולו על חבריהן יהיה שונה מסל השירותים הקבוע בתוספת השניה ובצו לפי סעיף 8(ז) לחוק (להלן – הסל הקיים), ובלבד שהשינוי בסל השירותים והתשלומים, לעומת הסל הקיים, עומד בעקרונות הקבועים בהצעה; מטרתם העיקרית של העקרונות שנקבעו היא להבטיח כי השינויים בסל השירותים והתשלומים לא יביאו לרחייה של חברים על רקע מצבם הכלכלי או הבריאותי, וכי אין בשינויים כדי לפגוע בבריאות הציבור. כן מוצע לחייב את קופת החולים להציע מערך הנחות סוציאליות לגבי תשלומים חדשים שתבקש להוסיף לסל השירותים והתשלומים. מוצע כי שינויים בסל השירותים והתשלומים של הקופות לעומת הסל הקיים יהיו טעונים אישור שר הבריאות, בהתאם לעקרונות האמורים.

(א3) שינוי שאושר בידי שר הבריאות לפי סעיף זה, יחול על חברי הקופה החל ביום ה-30 לאחר פרסום הודעה לפי סעיף קטן (א2).

(א4) שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע תקרה שנתית להכנסות קופת חולים מתשלומי חברים, כשיעור מחלקה של כל קופה במקורות המימון לפי פסקאות (ו) עד (5) של סעיף 13(א), וכן תקרת תשלום שנתית למשפחה; לענין זה, "משפחה" – יחיד וכן זוג וילדיהם עד גיל 18, או יחיד וילדיו עד גיל 18, הרשומים בקופת חולים אחת.

(ב) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "הוספה או גריעה כאמור יחולו גם על סל השירותים והתשלומים של כל קופות החולים";

(ג) בסעיף קטן (ג), המילים "או" – יימחקו;

(ד) סעיף קטן (ו) – בטל;

(ה) בסעיף קטן (ז), פסקה (2) – תימחק;

(ו) בסעיף קטן (ח), במקום "בסל השירותים הבסיסי, כמפורט בתוספת השניה והשלישית לרבות תשלומי החובה הנזכרים בהן וכמפורט בצו לפי סעיף קטן (ז)" יבוא "בסל שירותי הבריאות או בסל השירותים והתשלומים של הקופה".

(6) במקום סעיף 10 יבוא:

10. (א) קופת חולים רשאית להציע לחבריה תכניות לשירותי בריאות נוספים שאינם כלולים בסל השירותים והתשלומים של

הקופה (להלן – תכנית לשירותים נוספים), בין בעצמה ובין באמצעות חברה בת בשליטה מלאה (להלן בסעיף זה – הקופה); תכנית לשירותים נוספים, וכל שינוי בה, טעונה אישור שר הבריאות.

(ב) תכנית לשירותים נוספים תוצע לחברי הקופה כהסדר של איזון משותף הדדי בלבד, בכפוף לכללים הבאים:

(1) השירותים שבתכנית יינתנו אך ורק במסגרת המקורות שנגבו לענין זה ממיי שהצטרף לתכנית (להלן – עמיתים);

דברי הסבר

(ה) לא ייווסף שירות לסל שירותי הבריאות ללא תשלום או בתשלום הנמוך מעלותו, אלא אם כן נמצא לכך מקור מימון נוסף על המקורות לפי סעיף 13, או מקור שהתפנה עקב ביטול שירות או התייעלות.

(ו) (1) ועדת מומחים שימנה שר הבריאות, לאחר התייעצות עם מועצת הבריאות רשאית בתוך שנתיים מיום תחילתו של חוק זה, לפרט את שירותי הבריאות הכלולים בסל שירותי הבריאות פירוט נוסף ולכלול בפרטים שתקבע את פרקי זמן ההמתנה לשירות, מרחק הינתנו מבית המבוטח, הגורם המחליט על מתן השירות, דרך הינתנו ואיכותו;

(2) החלטות ועדת המומחים טעונות אישור שר הבריאות; שר הבריאות לא יאשר החלטות אשר ביצוען יביא להריגה מעלות סל שירותי

ובלבד שלא יעשה שינוי הגורע מן הסל או המוסיף לעלותו.

(ב) שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר ובאישור הממשלה, רשאי, בצו להוסיף על סל שירותי הבריאות המפורט בתוספת השניה והשלישית, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת לגרוע ממנו ובלבד שצו לענין סעיף 6(א) יינתן גם בהסכמת שר העבודה והרווחה.

(ג) בצו לפי סעיף קטן (א) או (ב) יפורטו שירותי הבריאות שיינתנו בתשלום, שירותי הבריאות שיינתנו ללא תשלום וכן גובה התשלום.

(ד) שר הבריאות רשאי, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לשנות את גובה התשלומים עבור שירותי הבריאות הכלולים בסל השירותים הבסיסי, וכן את דרכי התשלום.

(2) הקופה תהיה רשאית לשנות, מעת לעת, את זכויות

העמיתים בתכנית ואת תשלומי העמיתים;

(3) התכנית תהיה למתן שירותים בפועל בלבד, בירי

הקופה או באישורה, למעט שירותי סיעוד, ולא תכלול

מתן פיצוי כספי לעמית כתחליף לשירות;

(ג) קופת חולים תצטרף לתכנית כל חבר המבקש להצטרף

לתכנית, ללא קשר למצבו הבריאותי או הכלכלי, ולא תגביל את

הצטרפותו או את זכויותיו בעת הצטרפותו בתנאי כלשהו, למעט

תקופות אכזרה סבירות, שייקבעו לגבי כלל העמיתים בתכנית,

לענין מתן שירותים שונים במסגרתה; הקופה רשאית לקבוע

הוראות שונות לגבי מעבר מתכנית של קופה אחרת.

(ד) בכפוף לאמור בסעיף קטן (ג), קופת חולים לא תפלה בין

עמיתים בתכנית, בין בעת ההצטרפות אליה ובין במתן השירותים

במסגרתה.

(ה) מחיר התכנית יהיה אחיד לכל קבוצת גיל, ללא תלות

במספר שנות החברות בתכנית, או במצבו הבריאותי או הכלכלי

של העמית.

(ו) קופת חולים תיתן את שירותי הבריאות הנוספים

במסגרת התכנית באופן שהוצאותיה, בכל שנה, לא יעלו על

הכנסותיה מתשלומי העמיתים.

(ז) סמכויות הפיקוח והבקרה לפי חוק זה יחולו על הקופה

גם לענין מתן שירותי הבריאות הנוספים לפי סעיף זה; ראה שר

הבריאות כי לא עמדה הקופה בתנאים שבסעיף זה או מצא פגם או

ליקוי במתן שירותים לפי התכנית, דרך כלל או לענין מסוים, רשאי

הוא, לאחר שנתן לקופה הזדמנות להשמיע את טענותיה, להורות

על תיקון הליקוי וכן, אם הליקויים לא תוקנו, להורות לקופה

להימנע מצירוף עמיתים חדשים לתכנית, עד לתיקון הליקויים

להנחת דעתו.

דברי הסבר

(2) שר הבריאות רשאי בצו לשנות את רשימת

התרופות או לשנות את התשלומים בעדן ובלבד

שהשינוי לא יוסיף לעלות סל שירותי הבריאות.

השר יביא את הצו לידיעת ועדת העבודה

והרווחה של הכנסת, והוא ייכנס לתוקף בתום

14 ימים מהמועד שהובא לידיעת הועדה, אלא

אם כן החליטה הועדה אחרת.

(3) אזור ותיק שמשלמת לו גמלה לפי חוק

הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, יהיה זכאי

להנחה בשיעור של 50% מתשלום החבר בעד

תרופות הכלולות בסל שירותי הבריאות; שר

הבריאות כאמור בסעיף 9: שר הבריאות יפרסם

ברשומות את ההחלטות שאישר;

(3) שר הבריאות רשאי באישור ועדת העבודה

והרווחה של הכנסת, לקבוע את סדרי עבודת

ועדת המומחים לפי סעיף זה.

(1) (ז) שר הבריאות יפרסם בצו את רשימת

התרופות הכלולות בסל שירותי הבריאות ואת

גובה תשלום החבר בעדן בהתאם לרשימת

התרופות והתשלומים שהיו נהוגים בקופת

החולים של ההסתדרות הכללית של העובדים

בארץ ישראל ביום הקובע;

(ח) שר הבריאות רשאי לקבוע כללים בכל הקשור להפעלה ראויה של תכניות לפי סעיף זה, לרבות לענין פרסום זכויות העמיתים בתכנית, הודעה על שינויים שאושרו בה ותחולתם. כן רשאי שר הבריאות לקבוע כללים בדבר החובה של קופת חולים לנהל חשבונות ולדווח דיווח כספי בקשר למתן שירותים לפי התכנית, וזאת מבלי לגרוע מהוראות כל דין; ספרי החשבונות, הדוחות והמאזנים הכספיים הקשורים למתן השירותים לפי התכנית יתנהלו בנפרד ובאופן שניתן להבחין בין שירותים אלה לבין שאר הפעילות הכספית של קופת החולים.”;

(7) בסעיף 13(א), בפסקה (5) בסופה, במקום “סל שירותי הבריאות” יבוא “הסל לקופות, בניכוי סכום שייחשב לענין זה כמקור המימון לפי פסקה (6); הסכום שינוכה כאמור יעמוד בשנת 1997 על סך של 687 מיליון שקלים חדשים במחירי מדד יוקר הבריאות הממוצע לשנת 1995, והוא יעודכן מדי שנה בשיעור ערכון עלות הסל לקופות.”;

(8) בסעיף 21(א), בסופו יבוא “ולא תתנה מתן שירותים הכלולים בסל השירותים שלה בהצטרפות או בחברות בתכנית לשירותים נוספים לפי סעיף 10”;

(9) בסעיף 25 –

(1) האמור בסעיף יסומן (א) ובו, במקום פסקה (1) יבוא:

“(1) התאגיד המבקש הוא חברה כהגדרתה בפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ”ג-1983¹⁸”;

דברי הסבר

שר הבריאות לאחר התייעצות עם שר האוצר (להלן – ביטוח משלים).

(ב) שר הבריאות רשאי, בהסכמת שר האוצר, לקבוע מחירים או מחירים מרביים או מועריים לביטוח המשלים.

(ג) שר הבריאות רשאי לקבוע כללים בדבר החובה של קופת חולים לנהל חשבונות ולדווח דיווח כספי בקשר למתן ביטוח משלים, וזאת מבלי לגרוע מהוראות כל דין; ספרי החשבונות, הדוחות והמאזנים הכספיים הקשורים למתן ביטוח משלים יתנהלו בנפרד ובאופן שניתן להבחין ביניהם לבין שאר הפעילות הכספית של קופת החולים.”

מוצע לקבוע כי קופת חולים תהיה רשאית להציע לחבריה תכניות לשירותי בריאות נוספים, מעבר לסל השירותים הבסיסי הניתן על ידה, ובלבד שתכנית השירותים המשלימים תינתן כהסדר משותף הדדי באיזון תקציבי שוטף, על בסיס שנתי. מוצע להוציא מכלל השירותים שניתן לכלול בתכנית כאמור, את נושא שירותי הסייעות, בשל ההשלכות ארוכות הטווח שלו. כן מוצע לקבוע כי התכנית לא תוכל לתת פיצוי כספי כתחליף למתן השירות, וכי היא תכלול רק מתן שירותי בריאות בפועל. (סעיף קטן (ב) המוצע)

הבריאות בהסכמת שר האוצר לאחר התייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יקבע כללים ונהלים למתן ההנחה; לענין זה, “אזרח ותיק” – כהגדרתו בחוק האזרחים הותיקים, התש”ן-1989.

(ח) התשלומים עבור שירותי בריאות ותרופות הכלולים בסל השירותים הבסיסי כמפורט בתוספות השניה והשלישית לרבות תשלומי החובה הנזכרים בהן וכמפורט בצו לפי סעיף קטן (ז), יעודכנו ב-1 באפריל של כל שנה בשיעור עליית מדד יוקר הבריאות בשנה הקודמת; המנהל יפרסם ברשומות הודעה על התשלומים כפי שעודכנו כאמור.”

לפסקאות (6), (8) ו-12(1) ולסעיפים 12 ו-30(ג)

סעיף 10 לחוק ביטוח בריאות, שמוצע להחליפו, קובע לאמור:

“ביטוח משלים

10. (א) קופת חולים רשאית להציע לחבריה ביטוח למימון שירותי בריאות נוספים שאינם כלולים בסל שירותי הבריאות והכל לפי תנאים ואמות מידה שיקבע

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761.

"(ב) שר הבריאות רשאי לקבוע אמות מידה נוספות להכרה בקופות חולים לפי סעיף זה בכל הקשור לבעלי שליטה בקופה; לענין זה – "שליטה" – כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

(ג) (1) הכיר שר הבריאות בקופת חולים שלפי מסמכי היסוד שלה רשאית היא לחלק רווחים בין חבריה או בעלי מניותיה, לפי הענין, או שמסמכי היסוד שלה אינם מחייבים את העברת יתרת נכסיה למטרה הקרובה למטרותיה בעת פירוקה או חיסולה, יקבע שר הבריאות תנאים ברשיון להבטחת הוראות סעיף קטן (א) ולהבטחת קיומן של מטרות חוק זה;

(2) הכרה בקופת חולים לפי סעיף קטן זה תינתן על פי כללים ואמות מידה שייקבעו בידי שר הבריאות בהסכמת שר האוצר;

(3) שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין פירוק שיחולו על אף האמור בכל דין, לרבות הוראות בדבר זכויותיה של המדינה בפירוק קופת חולים כאמור וכן רשאי הוא לקבוע כי הוראות סעיף 39 יחולו, בשינויים המחויבים, גם על קופה כאמור.

(ד) שר הבריאות רשאי לקבוע תנאים ברשיון לקופת חולים להבטחת קיומן של מטרות חוק זה;

(10) בסעיף 29 –

(א) בסעיף קטן (ב) –

(1) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) דרכי פרסום, שיווק וקידום מכירות של קופת חולים וכן היקף ההוצאה השנתית שרשאית קופה להוציא לענין זה";

(2) בפסקה (3), אחרי "קביעת מחירים" יבוא "בכפוף לאמור בסעיף קטן (ג); לענין כללים לפי פסקה זו רשאי השר להתחשב בין היתר, גם בגודל האוכלוסיה בישוב ובהרכבה, במספר המרפאות הפועלות בו, ובהשפעה העשויה להיות לתוספת התשתיות על היקף ההוצאה הציבורית לבריאות"; ואחרי "ומבנים", בהגדרה "תשתיות", יבוא "לרבות מרפאות כהגדרתן בסעיף 34 לפקודת בריאות העם, 1940¹⁹".

דברי הסבר

להפלות במתן שירותים הכלולים בסל הבסיס בשל חברות בתכנית לשירותים משלימים, ולחזק את האיסור להפלות בין חברים בקופה בסנקציה פלילית.

לפסקה (7)

סעיף 13(א) שמוצע לתקנו קובע את מקורות המימון של שירותי הבריאות. פסקה (5) שבו קובעת כדלקמן:

"(5) סכומים נוספים מתקציב המדינה, כפי שייקבעו מדי שנה בחוק התקציב השנתי ואשר ישלימו את מימון עלות סל שירותי הבריאות";

בדרך זו, יש כדי לנצל את היתרון היחסי שבידי הקופות במתן שירותי בריאות גם בשירותי הבריאות הנוספים, תוך מניעת העיסוק על ידם בניהול סיכונים ובניהול זרובות כספיות לטווח ארוך.

מוצע לחייב את הקופה לקבל למסגרת התכנית כל חבר בקופה, ללא תלות במצבו הבריאותי או הכלכלי, וזאת, בין השאר, כדי למנוע השלכה אפשרית על הצטרפות חברים לקופה בשל קבלתם או דחייתם בתכנית המשלימה. מוצע לקבוע איסור על הקופה

¹⁹ ע"ר 1065, תוס' 1, עמ' (ע) 191 (א) 239; ס"ח התשנ"ז, עמ' 147.

"(4) עסקאות בין הקופה לתאגיד קשור או עם בעל ענין; לענין זה –

"בעל ענין" – כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"תאגיד קשור" – כהגדרתו בסעיף 96א לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, וכן תאגיד שהחברות בו מותנית בחברות בקופת חולים";

(ב) בסופו יבוא:

"(ג) (1) בישוב שאוכלוסייתו אינה עולה על 5,000 תושבים, לא תפעל יותר ממרפאה אחת; בישוב כאמור שאוכלוסייתו אינה עולה על 10,000 תושבים לא יופעלו יותר משתי מרפאות; שר הבריאות רשאי לקבוע כי לענין זה יראו כמה ישובים סמוכים כישוב אחד; בסעיף זה, "מרפאה" – מבנה בהחזקת קופת חולים שבו ניתנים שירותי בריאות לפי חוק זה.

דברי הסבר

בן מוצע להסמיך את שר הבריאות לקבוע כללים ואמות מידה להכרה בקופות החולים, ולהתנות רשיון שיינתן לקופה שתוכר בתנאים שיבטיחו את קיום מטרות החוק.

לפסקה (10)

לפסקת משנה (1): סעיף 29 לחוק ביטוח בריאות ענינו הוראות בדבר ניהול עניניה של קופת חולים. סעיף קטן (ב) שבו מסמיך את שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, לקבוע הוראות לענין "היקף הוצאה שנתית שרשאית קופת חולים להוציא לצורכי פרסום, שיווק וקידום מכירות". (בפסקה (2)). מוצע להסמיך את השרים כאמור גם לקבוע הוראות בענין דרכי פרסום, שיווק וקידום מכירות.

לפסקאות משנה (2) ו-(3): על מנת למנוע כפל תשתיות בין הקופות ביישובים קטנים, מוצע לקבוע כי ביישובים שאוכלוסייתם אינה עולה על 5,000 תושבים לא תוקם יותר ממרפאה אחת, וכי בישוב שאוכלוסייתו אינה עולה על 10,000 תושבים לא יוקמו יותר משתי מרפאות. מוצע כי בחירת הקופות שיקמו את המרפאות תיעשה לפי מכרז שבו יתחרו הקופות על מחיר השירותים שישפיקו לקופות האחרות. מוצע להסמיך את שר הבריאות לקבוע כי פעילות של קופה שנבחרה תופסק לפני תום התקופה שנקבעה במכרז, אם הפרה את תנאי המכרז או אם אינה מספקת לכלל תושבי היישוב את השירותים שלהם הם זכאים ברמה נאותה וללא הפליה. מוצע לאפשר לשר הבריאות, בהתייעצות עם קופות החולים, להחיל הוראות אלו גם ביחס למרפאות קיימות ביישובים כאמור.

סכום ההשלמה שמשלמת המדינה, אשר נועדה להשלים את מקורות המימון של קופות החולים לגובה עלות הסל, נקבעת כיום בהתחשב בכלל הכנסות הקופות, לרבות הכנסותיהן מתשלומי החברים. מצב זה יוצר עיוות בהקצאה בין הקופות השונות, בהתחשב בגודלן היחסי ובסך ההכנסות העצמיות הנגבות על ידן. עיוות זה צפוי להתעצם עם אישור סל שירותים ותשלומים שונה לקופות השונות. לפיכך מוצע לקבוע כי סכום ההכנסות העצמיות של הקופות ייקבע, לענין חישוב ההשלמה, כסכום נורמטיבי, וכי סכום זה יקודם בהתאם לשינויים בעלות סל שירותי הבריאות לפי סעיף 9 לחוק. הכנסות עצמיות שיגבו הקופות מעבר לסכום זה יישארו בידי הקופות, ולא יופחתו מסכום ההשלמה.

לפסקה (9)

סעיף 25 לחוק ביטוח בריאות, קובע את תנאי ההכרה של שר הבריאות בקופת חולים.

פסקה (1) בו קובעת לאמור:

"(1) התאגיד המבקש הוא תאגיד שהמסמכים שעל פיו הוא נתכונן ופועל מחייבים את השקעת כל הרווחים בו לשם ביצוע מטרותיו, אינם מתירים חלוקת רווחים בין חבריו או בעלי מניותיו, לפי הענין, ומחייבים את העברת יתרת נכסיו למטרה הקרובה למטרותיו בעת פירוקו או חיסולו";

מוצע לאפשר לשר הבריאות להכיר בקופת חולים, אף אם איננה תאגיד שאינו למטרת רווח, בהתאם לאמות מידה וכללים שייקבעו בתיאום עם שר האוצר, ובלבד שקבע ברשיון שיינתן לקופה כאמור תנאים שיבטיחו את מתן שירותי הבריאות לחברים ברמה הנאותה, ואת קיום מטרות החוק.

(2) שר הבריאות יקבע את הקופה או הקופות שיפעילו את המרפאה או המרפאות בישוב כאמור בפסקה (1), לתקופה שיקבע מראש; בחירת הקופה תיעשה באמצעות מכרז, בהתאם לכללים שיקבע שר הבריאות בהסכמת שר האוצר.

(3) בישוב שביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998) היו קיימות בו מרפאות שלא בהתאם להוראות פסקה (1), רשאי שר הבריאות לפעול להתאמת מספר המרפאות להוראות האמורות; פעולה כאמור תיעשה בהתאם להוראות פסקה (2) לאחר התייעצות עם קופות החולים.

(4) הקופה שתיבחר תיתן במרפאה שירותים לחברי כל קופות החולים בהתאם לסל השירותים והתשלומים של הקופה שבה הם חברים;

(5) שר הבריאות רשאי לבטל החלטה כאמור בפסקה (2) לפני תום התקופה שנקבעה, אם הפרה הקופה תנאי שנקבע במכרז או אם אינה מספקת לכלל התושבים בישוב את השירותים שלהם הם זכאים, ברמה נאותה וללא הפליה.";

(11) בסעיף 40 –

(1) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) המוסד רשאי להעביר לבנק הדואר או לגוף שייקבע לפי סעיף 4א, מידע הדרוש לו לביצוע תפקידיו לפי הסעיף האמור.";

(2) בסעיף קטן (ו), במקום "רשאי" יבוא "וכן בנק הדואר או גוף אחר שייקבע לפי סעיף 4א רשאים";

(12) בסעיף 47 –

(א) בסעיף קטן (א), בסוף פסקה (5) יבוא "או הפלה בין זכאים במתן שירותים כאמור";

(ב) בסעיף קטן (ב)4א, במקום "32(א)1" יבוא "10(ז) ו-32(א)1";

(13) בסעיף 52, פסקה (4) – תימחק;

(14) בסעיף 69, סעיף קטן (א) – בטל;

(15) בסעיף 70א, במקום "תקופה של שלוש שנים מיום תחילתו" יבוא "התקופה שמתחילתו" ואחרי "של חוק זה" יבוא "ועד יום ו' בתמוז התשנ"ח (30 ביוני 1998), למעט לענין מתן שירותי בריאות נוספים לפי סעיף 10 למצטרפים חדשים אחרי יום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998)";

דברי הסבר

לבין אלו הקיימים ממילא בקופות החולים. על מנת למנוע כפילות זו, מוצע להעביר את האחריות לתחום שירותי רפואה מונעת לקופות החולים.

לפסקאות (14), (16) ו-(17)

קיימת כפילות בתשתיות ובכוח אדם בין מערך הרופאים והאחיות המופעלים במרכזי "טיפות החלב" ובמסגרת הרפואה המונעת, שבאחריות משרד הבריאות,

30" שירותי רפואה מונעת

(1) בדיקות שיגרה, מעקב והדרכה בידי רופא ואחות ובדיקת מעבדה לאשה ההרה, לתינוקות ולילדים, לרבות בבתי הספר;

(2) בדיקות לגילוי מוקדם של מחלות ומומים מולדים;

(א) בדיקות מי שפיר לנשים שהן בגיל 35 ומעלה בתחילת ההריון;

(ב) בדיקות לנשאי טייזאקס ותלסמיה;

(ג) בדיקות לגילוי מוקדם אצל ילודים למחלת תת-תריסיות ופניל-קטונוריה (PKU);

(3) שירות מונע לקשיש;

(4) חיסונים וטיפול מונע;

(א) חיסוני שיגרה;

(1) נגד דלקת כבד נגיפית מסוג B;

(2) נגד קרמת-צפדת-שעלת-ושיתוק ילדים;

(3) נגד חצבת;

(4) נגד אדמת;

(5) נגד חזרת;

(6) נגד המופילוס אינפלואנזה.

(ב) חיסונים וטיפול מונע לאוכלוסיות בסיכון;

(1) המופילוס אינפלואנזה (ריפאמפין);

(2) מנינגוקוקים (ריפאמפין);

(3) דלקת כבד נגיפית A (גלובולין);

(4) דלקת כבד נגיפית B (HBIG).

(ג) נגד צפדת נגד כלבת ונגד קרמת.

(ד) חיסונים לאוכלוסיות מיוחדות: השלמת חיסונים לילדים עולים ולפי הצורך BCG.

(ה) בדיקות שיגרה לקבוצות מיוחדות: בדיקות מנטו, צילום ריאות לפי הצורך.

(5) בריאות השן - בדיקות שיגרה, מעקב והדרכה על ידי רופא שיניים ושיננית לתלמידים; וטיפול על פי הנהלים שהיו נהוגים במשרד הבריאות במועד הקובע.

(6) תכנון המשפחה.

שירותי הרפואה המונעת הראשונית המוגדרים בתוספת זו ניתנים בהשתתפות המטופל בסכומים ועל פי הכללים שהיו נהוגים ביום כ"ח באב התשנ"ז (31 באוגוסט 1997);

(17) בתוספת השלישית, סעיף 1 (שירותי רפואה מונעת) - יימחק.

"(7) ביצוע רישום של חברים בקופות חולים ומעבר חברים בין קופות כאמור, בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994."

12. בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981²¹, בסעיף 95, במקום הסיפה החל במילים "בכל הנוגע" יבוא "לענין שירותים רפואיים שהיא נותנת לפי החוק האמור לרבות שירותים נוספים בהתאם לסעיף 10 בחוק האמור".

13. בפקודת בריאות העם, 1940 –

(1) במקום סעיף 26 יבוא:

26. בבית חולים המתנהל בידי מי שאיננו רופא בעל רשיון ימונה מנהל רפואי שהוא רופא בעל רשיון, אשר ייעץ למנהל בנושאים הרפואיים של בית החולים." "הנהלת
בתי-חולים"

(2) בסעיף 65ב, בסופו יבוא:

"(6) הענקת רשיון לפי סעיף קטן (4) למכשיר המצוין בתוספת ג', תיעשה באמצעות מכרו, בהתאם לכללים שיקבע שר הבריאות בהסכמת שר האוצר, לרבות לענין תקופת הרשיון; השרים רשאים בצו לשנות את התוספת."

(3) אחרי תוספת ב' יבוא:

"תוספת ג'

(סעיף 65ב(6))

1. סורק בתהודה מגנטית – NUCLEAR MAGNETIC RESONANCE (NMR).

14. (א) בסעיף זה –

"בית חולים ציבורי כללי" – בית חולים ממשלתי כללי, בית חולים כללי שבבעלות קופת חולים וכן כל בית חולים כללי שהינו תאגיד שהוא מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9

דברי הסבר

העם, 1940. רשיון כאמור יש בצדו תועלת כלכלית לא מבוטלת, באשר הוא מאפשר מכירת שירותים שהם יחסית יקרים. מצד שני, התשלום עבור שירותי המכשירים הרפואיים המיוחדים נופל בעיקר על קופות החולים, הרוכשות שירותים אלו ממפעילי המכשור הרפואי; תמחור גבוה במצב של היצע מוגבל מגדיל את העלות לקופות, ואת ההוצאה הלאומית לבריאות.

לפיכך, מוצע לקבוע כי רשיונות להפעלת מכשירי סורק בתהודה מגנטית (M.R.I.) יינתנו בעתיד בדרך של מכרו. בכך יובטחו חלוקה הוגנת של ההטבה הכלכלית הנלווית להפעלת המכשיר, מחד גיסא, ותחרות על מחיר השירותים לרוכשי השירות, מאידך גיסא, כאשר מחיר השירות שיוצע על ידי בעל הרשיון במכרו יהווה מרכיב עיקרי בבחירת הזוכה במכרו כאמור.

14 סעיף התחשבות של קופות החולים עם בתי החולים נעשית ברובה בהתאם לשיטת

סעיף 12 בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הפיקוח), נקבע כי השירותים הרפואיים שנותנות קופות החולים אינן נתונות לפיקוח חוק הפיקוח. מוצע שגם השירותים הנוספים שיינתנו לפי הוראות הצעת חוק זו לא יהיו נתונים לפיקוח כאמור.

סעיף 13 לפסקה (1)

מוצע לקבוע כי אפשר שיכהן כמנהל בית חולים גם מי שאיננו רופא, ובלבד שימונה תחתיו גם מנהל רפואי.

לפסקאות (2) ו-(3)

רכישה והפעלה של מכשירים רפואיים ייחודיים טעונה רשיון מאת שר הבריאות, לפי הוראות פקודת בריאות

²⁰ ס"ח התשי"א, עמ' 219.

²¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

לפקודת מס הכנסה; לענין זה, "בית חולים ממשלתי" – לרבות פעילות המתבצעת בו בידי תאגיד בריאות, כהגדרתו בסעיף 22 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

"מחיר שירותי בריאות" – מחירי יום אשפוז ושירותים אמבולטוריים ודיפרנציאליים בבתי חולים ציבוריים כלליים, כפי שנקבע מעת לעת בהיתר לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996;

"תוספת ריאלית" – לאחר עדכון מחירי שירותי הבריאות;

"תקרת צריכה בסיסית פרטנית במחיר מלא" – הסכום המקסימלי השנתי שנקבע לתשלום במחיר מלא מקופת חולים לבית חולים ציבורי כללי לשנת 1997, בהתאם לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז-1996;²²

"תקרת צריכה בסיסית כוללת במחיר מלא" – תקרת הצריכה הבסיסית הפרטנית במחיר מלא של כל קופות החולים בכל בתי החולים הציבוריים הכלליים;

"תקרת צריכה לקופה במחיר מלא" – תקרת הצריכה הבסיסית הפרטנית במחיר מלא לכל קופת חולים בכל אחד מבתי החולים הציבוריים הכלליים, בתוספת 1% לשנת 1998, או בתוספת בשיעור אחר שקבעו שר הבריאות ושר האוצר לאותה קופה ביחס לכל בתי החולים, בצו לפי סעיף קטן (ג);

"תקרת צריכה כוללת במחיר מלא" – תקרת הצריכה הבסיסית הכוללת במחיר מלא בתוספת ריאלית של 1% בשנת 1998.

(ב) קופת חולים תשלם עבור שירותים שצרכה בבית חולים ציבורי כללי בשנת 1998, כמפורט להלן:

(1) עד לתקרת הצריכה לקופה במחיר מלא – לפי מחירי שירותי הבריאות;

(2) מעל לתקרת הצריכה לקופה במחיר מלא – לפי מחצית מחירי שירותי הבריאות.

(ג) שר הבריאות ושר האוצר רשאים לקבוע בצו, תוך שלושים ימים מכניסתו לתוקף של חוק זה, את שיעור התוספת לענין תקרת הצריכה לקופה במחיר מלא לכל קופת חולים, ושיעור זה יחול ביחס לצריכה של שירותי בריאות בידי אותה קופה בכל אחד מבתי החולים הציבוריים הכלליים, ובלבד שסך כל הצריכה השנתית במחיר מלא של כל קופות החולים בכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים לא יעלה על תקרת הצריכה השנתית הכוללת במחיר מלא; בקבעם את התוספת האמורה, רשאים השרים לשקול, בין היתר, את אלה:

דברי הסבר

במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז-1997, הסדר לפיו נקבעה תקרה לכל קופת חולים בכל בית חולים אשר מעליה יורו המחירים שמשלמת הקופה בחצי. מוצע להאריך הסדר זה גם לשנת 1998, ולקבוע כי התקרה הכוללת של התשלום במחיר מלא תגדל באופן ריאלי (מעבר לעליה במחיר יום האשפוז) באחוז אחד. מוצע להסמיך את שרי הבריאות והאוצר לקבוע לקופות השונות תקרות שונות, שיחולו על כל קופה ביחס לכל בתי החולים, בהתחשב בפרמטרים הרלוונטיים לגביה, ובלבד שתישמר המסגרת הכוללת כאמור.

מחיר יום אשפוז, לפיה נקבע מחיר קבוע ליום אשפוז (הנמצא בפיקוח לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1986), והתשלום בשל האשפוז מהווה תוצאת המכפלה של מחיר יום האשפוז במספר הימים שבהם שהה המאושפז בבית החולים. בנוסף, ולגבי פעולות מסוימות, קיימים תעריפים דיפרנציאליים של תשלום קבוע עבור סוגי פעולות (ללא קשר למספר ימי האשפוז), המצויים גם הם בפיקוח. על מנת למנוע גידול בלתי מבוקר של ההוצאה הלאומית לבריאות בתחום האשפוז (המהווה מרכיב מרכזי בהוצאות קופות החולים), הוחל במסגרת חוק הסדרים

²² ס"ח התשנ"ז, עמ' 16.

(1) שינויים שחלו במספר החברים המשוקלל של הקופה;

(2) אפיוני צריכה בפועל של שירותי בריאות או שירותי בריאות מסוימים של הקופה בכלל בתי החולים בשנים קודמות.

לענין סעיף זה, "שיעור התוספת" – לרבות תוספת בשיעור שלילי.

(ד) חלה חריגה בצריכה של קופת חולים מבית חולים ציבורי כללי, מעבר לתקרת הצריכה לקופה במחיר מלא באותו בית חולים – יהיו תשלומי קופת החולים לבית החולים כאמור בסעיף קטן (ב2).

(ה) הוראות סעיף זה יחולו ביחס לשירותים שצרכה קופה בבית חולים ציבורי כללי עד ליום י"ב בטבת התשנ"ט (31 בדצמבר 1998).

פרק ז': רשויות מקומיות

15. בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג – 1992²³, בסעיף 9 –

(1) בסעיף קטן (א), המילים "לכל שנת כספים" – יימחקו, ובסופו יבוא "הסכומים המרביים והמזעריים יעודכנו לכל שנת כספים בהתאם לנוסחאות שייקבעו בתקנות";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) רשות מקומית תקבע את סכומי הארנונה הכללית לכל שנת כספים, בהתאם לכללים שייקבעו בתקנות לפי סעיפים 8(ב) ו-9(א) ובאופן שבכל שנה יעודכנו סכומי הארנונה בהתאם לנוסחה שיקבעו השרים בתקנות, ואשר תביא בחשבון מקדם התייעלות; לענין זה, "מקדם התייעלות" – שיעור ההפחתה מן העדכון כפי שיקבעו השרים, דרך כלל או לסוגים של רשויות מקומיות, לשם התייעלות; בתקנות כאמור יכול שייקבע כי –

דברי הסבר

סעיף 15 לפסקה (1)

בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, נקבעו בפרק ד': הוראות שונות לענין ארנונה.

סעיף 9(א) מסמך את השרים לקבוע בתקנות, לכל שנת כספים, סכומים מזעריים וסכומים מרביים לארנונה הכללית.

על מנת לאפשר לרשויות המקומיות תכנון ארוך טווח של הכנסותיהן, מוצע לקבוע מדיניות רב-שנתית בענין סכומי הארנונה הכללית, המהווים מרכיב מרכזי בהכנסות העצמיות של הרשויות המקומיות.

במסגרת קביעת המדיניות הרב שנתית מוצע להסמך את שר הפנים ושר האוצר לקבוע בתקנות נוסחאות לעדכון הסכומים המרביים והמזעריים

²³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 10.

תיקון חוק
הסדרים במשק
המדינה (תיקוני
חקיקה להשגת
יעדי התקציב),
התשנ"ג-1992

לארנונה הכללית, במקום ההסדר הקיים שלפיו נקבעים הסכומים המרביים והמזעריים כאמור מדי שנת כספים.

לפסקה (2)

עוד מוצע לקבוע כי סכומי הארנונה הכללית שמטילה בכל שנה הרשות המקומית יעודכנו בהתאם לנוסחה כאמור בפסקה (1) אשר תביא בחשבון מקדם התייעלות.

מוצע גם להסמך את השרים לקבוע בתקנות נוסחה שלפיה תהיה רשות מקומית רשאית להעלות ארנונה בשיעור הגבוה מהנדרש לפי הנוסחאות דרך-כלל, ובלבד שהעלאת הארנונה בשל נכס שאינו מסוג מבנה מגורים, תותנה בהעלאת ארנונה בשל נכס מסוג מבנה מגורים. מטרת הזיקה בין סוגי הנכסים כאמור, הינה למנוע העלאות חריגות של ארנונה בסקטורים מסוימים בלבד. כן מוצע לאפשר הטלת ארנונה שלא בהתאם לכללים כאמור, ובלבד שמתקבל לכך אישור השרים.

בפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין)²⁴, בסעיף 3, לפני פסקה (ב) יבוא:

"(א) (1) בשל נכסים בתחומי רשויות מקומיות, שחל עליהם סעיף 3(ב) תשולם ארנונה כללית, בכל שנת כספים, בשיעור הקבוע בפסקה (3) מהארנונה הכללית שהיתה משולמת ברשות המקומית אלמלא הוראת סעיף 3(ב) האמור, והכל בהתאם לסכומים ולסוגי הנכסים הנוהגים באותה רשות מקומית, באופן שלא ייקבע סיווג נפרד לנכסי מדינה; באין סיווג מתאים – יחול הסיווג הדומה ביותר.

(2) בשל הנכסים האמורים בפסקה (1), לא תשולם אגרת סילוק אשפה או כל אגרה אחרת, המשולמת לרשות המקומית בידי מי שפטור מתשלום ארנונה כללית, ובלבד שסכום הארנונה הכללית בכל שנת כספים, בשל נכס מסוים מן הנכסים האמורים, לא יפחת מסכום האגרות כאמור, ששולם בפועל לרשות המקומית בשנת 1994 בשל אותו נכס, בתוספת שיעורי העדכון שנקבעו בתקנות לפי פרק ד' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה, להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992."

(3) שיעור הארנונה הכללית בהתאם לפסקה (1) יהיה –

(1) לגבי נכסים שמחזיקים בהם משרד הבטחון או צבא הגנה לישראל או מטעמם, לרבות יחידות הסמך שלהם – 30%;

(2) לגבי נכסים המשמשים בתי חולים או מרפאות – 45%;

(3) לגבי נכסים אחרים – 55%."

דברי הסבר

"הממשלה ואנשים המחזיקים בקרקע מטעם הממשלה יהיו פטורים ממס

3. למרות כל דבר האמור בפקודת העיריות 1934:

(א) (בוטלה).

(ב) הארנונה הכללית לא תוטל על כל בנין או קרקע תפווה שהמחזיקים בהם הם הממשלה, או כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, והמשמשים לצרכי הממשלה או לצרכי כל אדם או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, ושום בנין או קרקע תפווה לא ייחשבו כאילו הם משמשים לאחר מן הצרכים האלה אם המחזיק באותו בנין או באותה קרקע תפווה הוא פקיד מטעם הממשלה המשלם שכר דירה בעדם אם במישרין או בצורת ניכויים ממשכורתו.

סעיף 16 מוצע כי ההסדר לענין ארנונה כללית על נכסי מדינה בישובים שאינם ערי עולים, הקבוע היום בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1995, ביחס לשנת 1997, יוארך באופן שיהפוך להסדר של קבע, החל בשנת 1998 ואילך. בהתאם לכך שיעור הארנונה הכללית על נכסים שמחזיקה מערכת הבטחון יהיה – 30%, על נכסים המשמשים בתי חולים ומרפאות – 45% ועל נכסים אחרים – 55%. מוצע שההסדר ייקבע בפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין); סעיף 3 לפקודה קובע:

²⁴ ע"ד 792, תוס' 1, עמ' (ע) 27 (א) 31; ס"ח התשנ"ו, עמ' 22.

17. חוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992²⁵ – ביטול חוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי ממשלה (פיטורין) (מס' 6) בטל.

תיקון פקודת העיריות

18. בפקודת העיריות²⁶, במקום סעיף 129 יבוא:

"משכורת ראש העיריה וסגניו (א) ראש העיריה וסגן ראש העיריה שנבחרו לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975²⁷, רשאים לקבל שכר ותנאי שירות מקופת העיריה, בכפוף לאישור השר ובהתאם לתנאים ולשיעורים שקבע.

(ב) תנאים כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיכללו הוראות בדבר מספר הסגנים הרשאים לקבל שכר, וכן בדבר אי-תשלום שכר ותנאי שירות לראש העיריה או לסגן ראש העיריה שנבחרו במהלך תקופת כהונתה של המועצה במקום מי שחדלו לכהן.

(ג) בסעיף זה, "שכר ותנאי שירות" – שכר, תנאי פרישה וגמלאות, וכן כל הטבות כספיות אחרות הקשורות למילוי תפקידו של ראש העיריה או סגנו."

תיקון פקודת המועצות המקומיות

19. בפקודת המועצות המקומיות²⁸, אחרי סעיף 35 יבוא:

"ראש המועצה וסגניו (א) ראש מועצה מקומית וסגן ראש מועצה מקומית שנבחרו לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975, או ראש מועצה אזורית שנבחר לפי חוק המועצות האזוריות (בחירת ראש המועצה), התשמ"ח-1988^{28א}, וכן סגן ראש מועצה אזורית נבחרת רשאים לקבל שכר ותנאי שירות מקופת המועצה בכפוף לאישור השר ובהתאם לתנאים ולשיעורים שקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

תחילה

הוראות סעיף זה לא יחולו בתחום עירית ירושלים או בתחום עיירה אחרת שהכריז עליה שר הפנים, לאחר התייעצות בשר האוצר, שהיא עיר עולים."

3. תחילתו של חוק זה מראשית שנת הכספים 1993.

תחילתו של החוק (סעיף 3) נדחתה מזמן לזמן; לאחרונה נדחתה בסעיף 2 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1995, ונקבעה לראשית שנת 1998.

בד בבד עם ההסדר המוצע בסעיף 3 לפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), מוצע לבטל את הוראות תיקון מס' 6.

סעיף 17 החוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992, (להלן – תיקון מס' 6), שמוצע לבטלו קובע לאמור:

חוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992

ביטול סעיף 3

1. בפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938¹ (להלן – הפקודה), סעיף 3 – בטל.

תיקון סעיף 5

2. בסעיף 5(ו) לפקודה, במקום "כל רכוש" יבוא "כל רכוש, לרבות רכוש המדינה".

²⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 43.

²⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

²⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 211.

²⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

^{28א} ס"ח התשמ"ח, עמ' 213.

(ב) תנאים כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיכללו הוראות בדבר מספר הסגנים הרשאים לקבל שכר, וכן בדבר אי-תשלום שכר ותנאי שירות לראש מועצה מקומית או לסגן ראש מועצה מקומית שנבחרו במהלך תקופת כהונתה של המועצה במקום מי שחדלו לכהן.

(ג) בסעיף זה, "שכר ותנאי שירות" – שכר, תנאי פרישה וגימלאות, וכן כל הטבות כספיות אחרות הקשורות למילוי תפקידו של ראש המועצה או סגנו.

20. חוק הרשויות המקומיות (גמול השתתפות בשיבות לחברי מועצה), התשנ"ה – ביטול חוק הרשויות המקומיות (גמול השתתפות בשיבות לחברי המועצה) 1995²⁹ – בטל.

פרק ח': שירותי הדת היהודיים

21. בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א – 1971³⁰ – תיקון חוק שירותי הדת היהודיים

(1) בסעיף 7, האמור בו יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) המועצה תגבה אגרות עבור שירותי הדת שהיא מספקת, בהתאם לתקנות שיקבע השר לעניני דתות, בהסכמת שר האוצר;"

(2) אחרי סעיף 7 יבוא:

7א. (א) מועצה תמנה רואה חשבון; מינויו של רואה חשבון והפסקת העסקתו טעונים אישור השר לעניני דתות וייעשו על פי הוראות סעיף זה וסעיפים 7ב עד 7ד.

דברי הסבר

לעניני דתות דאג, ועדה ציבורית לבדיקת המועצות הדתיות ותפקודן, בראשותו של עו"ד חיים צדוק. הועדה הגישה המלצותיה והצביעה על ליקויים בתפקודן של המועצות הדתיות. גם מבקרת המדינה, בדו"ח מס' 46, העלתה שורה של ליקויים באופן תפקוד המועצות הדתיות.

טיפול בבעיות המבניות וקביעת כללים לעבודת המועצות הדתיות יביאו לייעול עבודתן ולשיפור רמת השירות לציבור.

לפסקאות (1) ו-(3)

בהוצאות התקציב של המועצות הדתיות משתתפות הממשלה (40%) והרשות המקומית שבשטחה נמצאת המועצה הדתית (60%). בכיטוי ההוצאות העולות על ההכנסות העצמיות של המועצה. כיום רשאויות המועצות הדתיות להטיל אגרות בעד שירותיהן, אולם אינן חייבות לעשות כן. מוצע לקבוע כי המועצות הדתיות יהיו חייבות לגבות אגרות בגין שירותי הדת שהן מספקות, ובכך להקטין את ההשתתפות של הממשלה והרשויות המקומיות בתקצוב המועצות הדתיות.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע חובת מינוי רואה חשבון במועצות הדתיות, וכן לקבוע חובת עריכת דוחות כספים שנתיים וחצי

התקופה ברוטציה. מוצע כי ההוראות האלה יחולו גם לענין מועצות מקומיות.

סעיף 20 חוק הרשויות המקומיות (גמול השתתפות בשיבות לחברי מועצה), התשנ"ה – 1995, קובע כי רשויות מקומיות ישלמו לחברי מועצה גמול השתתפות בשיבות. לחוק זה משמעות כספית בהיקף של כ-20 מיליון ש"ח, אשר עלולה לחול על תקציב המדינה.

במסגרת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז – 1996, נקבע כי בשנת 1997 לא יושלם גמול השתתפות בשיבות והחזר הוצאות לחברי מועצה של רשות מקומית לפי החוק האמור. עתה מוצע לבטל את החוק.

סעיף 21 שירותי הדת לכלל האוכלוסייה היהודית בישראל ניתנים באמצעות מועצות דתיות, לפי חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א – 1971 (להלן – החוק).

מזה זמן רב נתונות המועצות הדתיות במצוקה כספית קשה. בספטמבר 1992 מינו ראש הממשלה והשר

²⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 120.

³⁰ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

(ב) רואה החשבון לא יהיה עובד המועצה; תנאי העסקתו ייקבעו בידי המועצה, לפי הוראות סעיף זה.

(ג) רואה החשבון לא יהיה תלוי במועצה או קשור אליה, במישרין או בעקיפין, וישמור על אי-תלות בעבודתו המקצועית.

(ד) תשלום שכר טרחתו של רואה החשבון לא יותנה בתנאי כלשהו הקשור לאחריותו המקצועית, ולא ייקבע כל הסדר לשיפוי רואה החשבון בידי המועצה או מי מטעמה בשל חיוב שמקורו בהפרת אחריותו המקצועית של רואה החשבון או באי-קיום חובה המוטלת עליו לפי כל דין.

(ה) השר לעניני דתות ושר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבעו בתקנות כללים בדבר מינוי רואה חשבון, תנאי כשירותו, אי-תלות, העדר ניגודי ענינים, שכרו ודרכי פעולתו וכן נוהל להפסקת העסקתו של רואה החשבון והגבלות על פיטוריו.

7ב. (א) מועצה תערוך דוחות כספיים שנתיים וחצי שנתיים (להלן - דוחות כספיים); ראש המועצה וגזבר המועצה או אחד מחבריה, אם אין גזבר למועצה, יחתמו על הדוחות הכספיים; רואה החשבון יבקר את הדוחות הכספיים השנתיים ויסקור את הדוחות הכספיים החצי שנתיים (להלן - דוחות מבוקרים), והם יידונו במועצה ויוגשו לשר לעניני דתות.

עריכת דוחות
כספיים

(ב) השר לעניני דתות ושר האוצר יקבעו את מתכונת הדוחות הכספיים, היקפם והפרטים הכלולים בהם וכן את המועד להגשת הדוחות המבוקרים לשר לעניני דתות.

7ג. (א) לצורך מילוי תפקידיו רשאי רואה החשבון, בכל עת, לעיין במסמכי המועצה ולדרוש מאת ראש המועצה, חבר המועצה או עובד המועצה או מכל בעל תפקיד בה כל מידע והסבר הדרושים לו, וכן רשאי הוא לדרוש כל מסמך של המועצה מאת המחזיק בו; רואה החשבון רשאי גם להשתתף בכל ישיבת מועצה שיידונו בה חשבונות שביקר או שמסר עליהם דין וחשבון, ולמסור כל הודעה או הסבר שנראה לו בנוגע לאותם חשבונות.

סמכויותיו חובותיו
ואחריותו של
רואה החשבון

(ב) מי שנדרש כאמור בסעיף זה חייב למלא אחר הדרישה.

דברי הסבר

מוצע לקבוע כי רואה החשבון יהיה רשאי לעיין בכל מסמכי המועצה הדרושים לו לצורך מילוי תפקידיו ולהשתתף בכל ישיבות המועצה שבהן יידונו חשבונות שביקר או שמסר עליהם דין וחשבון. עוד מוצע לקבוע כי אם נודע לרואה החשבון, אגב עריכת הביקורת, על פעולות של המועצה אשר יש בהן משום סטייה מחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, או מחוק תקציב שנתי, יהיה עליו לדווח על כך ליורד המועצה ולשר לעניני

שנתיים, והליך מפורט לחתימת הדוחות, לביקורת עליהם ולהיוון בהם בידי הגופים המוסמכים. מוצע להסמיק את השר לעניני דתות ואת שר האוצר לקבוע בתקנות מתכונת לעריכת דוחות כספיים ואת מועד הגשתם לשר לעניני דתות.

רואה החשבון שימונה כאמור לא יהיה עובד המועצה ולא תהיה תלות כלשהי בינו לבין המועצה או קשר אחר אליה, במישרין או בעקיפין.

(ג) נודע לרואה החשבון, אגב עריכת הביקורת, על פעולות של המועצה שיש בהן משום סטייה מהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, או מהוראות חוק התקציב השנתי, ידווח על כך לראש המועצה ולשר לעניני דתות; קיבל ראש המועצה מידע כאמור בסעיף קטן זה, יזמן בהקדם ישיבת מועצה לדיון בנושאים שהובאו לידיעתו. התפטרות או פרישה של רואה החשבון מתפקידו או הפסקת העסקתו אין בהם כדי לפטור אותו מקיום חובתו לפי סעיף קטן זה.

(ד) (1) על פי הצעת רואה החשבון בפעולתו לפי סעיף זה, יפסול השר לעניני דתות כל פריט בחשבון שהוא בניגוד לדין, ויחייב בו את האדם ששילם או שהרשה את התשלום הבלתי-חוקי; כן יחייב השר לעניני דתות כל אדם האחראי לחשבון בכל סכום של חסר או הפסד שנגרמו בשל התרשלותו, או בכל סכום שהיה צריך להביא בחשבון ולא הביא.

(2) השר לעניני דתות רשאי, לפי שיקול דעתו, אם נתבקש לכך על ידי האדם שחויב, ועל אף היות הפסילה או החיוב נכונים וחוקיים, לבטל או להקטין את הפסילה ואת החיוב, אם ראה שלפי נסיבות המקרה ראוי לעשות כן.

(3) השר לעניני דתות יודיע את החלטתו בכתב לאדם אשר חויב כאמור, וכן יפרט את טעמי החלטתו בדבר הפסילה או החיוב; ההודעה תישלח במכתב רשום לפי מענו הידוע לאחרונה, והעתק ממנה יישלח במכתב רשום לראש המועצה.

(ה) חויב אדם כאמור בסעיף קטן (ד), רשאי הוא בתוך שלושים ימים מיום קבלת ההודעה, לבקש בכתב מהשר לעניני דתות לבטל או להפחית את החיוב; השר לעניני דתות יודיע את החלטתו הסופית למבקש ולמועצה, לאחר שנתן למבקש הזדמנות להשמיע את טענותיו בפניו בעל-פה או בכתב, לפי רצון המבקש.

ד ב ר י ה ס ב ר

כן מוצע להסמיך את השר לעניני דתות ואת שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, לקבוע בתקנות כללים למינוי רואה חשבון ודרכי פעולתו, אי תלותו, העדר ניגוד ענינים וכן הגבלות על פיטוריו של רואה החשבון.

עוד מוצע להסמיך את השר לעניני דתות, במקרה שהמועצה אינה ממנה רואה חשבון במועד או אינה מגישה דוחות כאמור, לנקוט צעדים מסוימים ובהם מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו, וכן אי העברת חלקה של הממשלה בתקציב המועצה.

דתות, וזה יהיה חייב לזמן בהקדם ישיבת מועצה לדיון בנושאים אלו.

השר לעניני דתות יהא רשאי לפסול, על פי הצעת רואה החשבון, כל פריט שהוא בניגוד לדין, ולחייב בו את מי שהרשה את התשלום, כמו כן רשאי השר לעניני דתות לחייב אדם האחראי לחשבון בסכומי חסר או הפסד שנגרמו בשל התרשלותו. האדם שלחובתו נזקף החיוב יהיה רשאי לפנות לשר בבקשה לבטל או להפחית את החיוב, וכן יהיה רשאי לפנות לביהמ"ש בבקשה לבטל את החיוב כאמור תוך שלשים ימים. אם פנה האדם לביהמ"ש כאמור, לא יפרע את החיוב אלא אם כן ביהמ"ש החליט על כך.

(ו) האדם שלחובתו נזקפה, בהחלטה סופית של השר לעניני דתות, הוצאה כאמור בסעיף קטן (ד), יהא חייב בתשלומה למועצה תוך שלושים ימים מיום שנשלחה אליו הודעה לפי סעיפים קטנים (ד) או (ה), זולת אם בתוך הזמן האמור הגיש בקשה לבית משפט לביטול ההודעה; במקרה זה לא יפרע את החיוב אלא אם כן בית המשפט החליט על כך.

פעולות לפי דרישות השר והפסקת העסקה על ידי השר

ד. (א) השר לעניני דתות רשאי לדרוש מרואה החשבון, כל מידע, מסמך והסבר על פעולתו ועל פעולות המועצה שבידיעת רואה החשבון, וכן רשאי הוא לדרוש השלמות ותיקון ליקויים בחוות דעתו של רואה החשבון.

(ב) ראה השר לעניני דתות כי המועצה אינה ממנה רואה חשבון או אינה מגישה דוחות כספיים במועדים או במתכונת הקבועים, כאמור בסעיפים 7א ו-7ב, רשאי הוא לעשות אחד או יותר מאלה:

(1) למנות רואה חשבון למועצה ולקבוע הוראות לפעולתו, לרבות השכר שתשלם לו המועצה;

(2) לקבוע כי לא יועבר חלקה של הממשלה בתקציב המועצה כאמור בסעיף 11;

(3) לשלם, על חשבון המועצה, את שכרו של רואה החשבון.

(ג) השר לעניני דתות רשאי למנות למועצה גם רואה חשבון מטעמו שיבקר את הדוחות הכספיים, כולם או חלקם, כפי שיקבע השר, והוראות סעיף 7ג(א) ו-(ב) יחולו.

(ד) השר לעניני דתות רשאי להפסיק את העסקתו של רואה חשבון אם מצא שרואה החשבון אינו ממלא את תפקידיו כראוי, או אם מצא שלא מתקיימים בו תנאי הכשירות הנדרשים לפי סעיף 7א(ה).";

(3) בסעיף 15(ב), המילה "מועצה" – תימחק.

22. בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 –

(1) בסעיף 1, בסופו יבוא:

"מועצה דתית" – מועצה דתית שהוקמה מכוח חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971";

(2) בסעיף 2, במקום "כל תאגיד ממשלתי וקופת חולים" יבוא "כל תאגיד ממשלתי, מועצה דתית וקופת חולים".

דברי הסבר

המכרזים. התלת חובות אלו תביא לניהול תקין יותר של מערך ההתקשרויות של המועצות הדתיות ותגביר את היעילות והחסכון בהקצאת המשאבים הציבוריים בתחום אספקת שירותי הדת.

סעיפים 22 ו-23 מוצע להחיל על המועצות הדתיות את הוראות החוקים האמורים. כך יחויבו המועצות הדתיות לקיים ביקורת פנימית על ידי מבקר פנימי ולפעול לפי הוראות חוק חובת

23. תיקון חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992,²⁷ בסעיף 1, בהגדרה "גוף ציבורי", בסופה הביקורת הפנימית יבוא:

(5) מועצה דתית שהוקמה מכוח חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971."

פרק ט': תקשורת

24. בחוק הבזק, התשמ"ב-1982³² – תיקון חוק הבזק

(1) בסעיף 6א –

(א) בהגדרה "המועצה", אחרי "לשידורי כבלים" יבוא "ולשידורי לוויין";

(ב) ההגדרה "שידורים" – תימחק;

(2) בכותרת לסימן ב' לפרק ב', אחרי "לשידורי כבלים" יבוא "ולשידורי לוויין";

(3) בסעיף 6ב(א), המילים "תוך שלושים ימים מתחילתו של פרק זה" – יימחקו, אחרי "מועצה לשידורי כבלים" יבוא "ולשידורי לוויין", והסיפה החל במילה "עד" – תימחק.

(4) אחרי סעיף 106 יבוא:

206. (א) המועצה רשאית לאשר בקשה של בעל זכיון לשידורי כבלים לשדר שידורי חדשות ותכניות בענינים שאינם נוגעים לאזור הזכיון בלבד, על אף האמור בסעיף 6ב(א) ובנוסף לו.

"אישור שידורי חדשות שאינם אזוריים

(ב) המועצה רשאית לאשר בקשה כאמור בסעיף קטן (א), לדחותה או להתנות את אישורה בתנאים, ורשאית היא להורות כי הפקה ושידור כאמור בסעיף זה יותנו בשידור משותף של בעלי זכיון לשידורי כבלים, וכן כי יבוצעו בידי חברה נפרדת שמניותיה יהיו בידי כל בעלי הזכיון או חלקם, או בידי אחר, וכן רשאית היא לקבוע כללים לענין שידורים אלה."

דברי הסבר

פרק ט' – תקשורת

ולארגון מחדש של מערך השידורים לציבור בישראל. הועדה המליצה בין השאר, להקצות לאלתר רשיונות לשידור של תכניות לבית הצרכן, במתכונת של שידור לווייני ישיר.

מוצע לתקן את חוק הבזק, התשמ"ב-1982 (להלן – חוק הבזק), באופן שיאפשר מתן שירותי טלוויזיה ממוענים ומוצפנים באמצעות לוויין והניתנים לקליטה ישירה בידי משתמשים.

סעיף 24 לפסקאות (1), (2) ו-(3)

מוצע כי המועצה לשידורי כבלים תשמש גם כמועצה לשידורי לוויין ותפקח על פעילות זו.

לפסקה (4) ולסעיף 25

בעת חקיקתם של פרק ב' לחוק הבזק, התשמ"ב-1982, ושל חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990,

במדינות רבות במערב ניתנים שירותי שידור של תכניות ותכני טלוויזיה ורדיו באמצעות לוויין, ובכלל זה, שירותים ממוענים ומוצפנים. שירותים אלו ניתנים בתנאי תחרות בידי חברות המספקות שירותי טלוויזיה, רדיו ותשתית המתחרות, בין היתר, בחברות הנותנות שירותי טלוויזיה בכבלים. תחרות זו באותן מדינות, תורמת להוזלת מחירים לצרכנים ולשיפור השירות שהצרכן מקבל, באמצעות מיגון ערוצים והרחבת יכולת הבחירה של הצרכן היכול להרכיב לעצמו חבילות תכנים שבהן הוא מתעניין ולשלם רק עבורם.

לאחרונה אישרה הממשלה את עקרונות המדיניות שהומלצו על ידי הועדה, בראשות מר יוסי פלד, להרחבה

³¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198; התשנ"ו, עמ' 246.

³² ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(5) סימן ו' לפרק ב'ו - בטל;

(6) בסעיף 6לז -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "או 6כה(1) עד (4)" יבוא "6כה(1) עד (4) או 6מד";

(2) אחרי סעיף קטן (י) יבוא:

"(יא) לענין סעיף זה, יראו "מיתקן שידור לוויני" כהגדרתו בסעיף 6מג כתחנת שידור."

(7) אחרי סעיף 6מב יבוא:

"פרק ב'2: שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין

6מג. בפרק זה -

הגדרות

"אמצעי שליטה", "בעל ענין", "מישדר" ו"מפיק ערוץ" - כמשמעותם בסעיף 6א;

"בעל רשיון לשידורי לוויין" - מי שקיבל רשיון לפי פרק זה לשידור שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין;

"המועצה" - המועצה שנתמנתה לפי סעיף 6ב;

דברי הסבר

הגוף המפקח - מועצת הרשות השניה ומועצת הכבלים, לפי הענין, יוסמך לקבוע, הוראות בדבר שידור חדשות ארציות. הגוף המפקח כאמור יוסמך להורות כי הפקה ושידור של חדשות ארציות ייעשו רק באמצעות חברת חדשות שתוקם במיוחד לשם כך או באמצעות גוף אחר.

לפסקה (5)

מוצע לבטל את ההוראות הקיימות בחוק הבזק בדבר שידורי לווינים שכן אלו נועדו במקורן לאפשר שידורי לוויין בתפיסה שונה מהנוכחית. סימן ו' לפרק ב', כנוסחו ערב פרסומה של הצעת חוק זו, מובא בנספח ב' של דברי ההסבר.

לפסקה (6)

מוצע להחיל את ההוראות העונשיות שבפרק ב'ו גם על פרק ב'2 המוצע.

לפסקה (7)

לסעיפים 6מד ו-6מה המוצעים:

מוצע לקבוע חובת רישוי לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין, המיועדים לקליטה ישירה, בין למנויים ובין שלא למנויים, בין בערוץ אחד ובין במספר ערוצים, והמיועדים לציבור בישראל, וזאת על מנת להבטיח פיקוח על שידורים אלו.

שררה התפיסה כי הפקת חדשות ארציות ברדיו ובטלוויזיה תיעשה רק בידי רשות השידור ובידי חברת החדשות של הרשות השניה - ולא הותר לבעלי זכויות לשידורים אזוריים לפי חוקים אלה להפיק בעצמם חדשות ארציות.

הנסיגה בשידורי החדשות בשנים האחרונות הוכיח כי מתן האפשרות להפקת חדשות ארציות בידי שני גופים בלבד אינו תורם לפלורליזם בהעברת חדשות ואקטואליה לציבור ונראה כי בידי חלק ניכר מבעלי הזכויות לשידורים אזוריים, ברדיו ובטלוויזיה, הכוח והיכולת להפיק חדשות ארציות.

ההיתר לשידור חדשות ארציות יגדיל את האטרקטיביות של תחנות אזוריות לציבור הצופים והמאזינים, ויגביר את התחרות בין כל תחנות השידור ברחבי המדינה, ברדיו ובטלוויזיה. עם התרתם של שידורים אלה, יהפוך הפרסום בתחנות הרדיו האזוריות לאפקטיבי יותר, והדבר יגביר את התחרות בשוק הפרסום.

בשל כך, מוצע לבטל את המגבלה בחוקים האמורים בדבר הפקת חדשות בנושאים מקומיים בלבד, ובדרך זאת יהיה רשאי כל בעל זיכיון אזורי לשרר גם חדשות ארציות אם יראה ענין בכך. עם זאת נכון להדגיש כי ההיתר לשרר חדשות ארציות אינו פוטר את בעל הזיכיון מן החובה הקבועה לו בענין שידורי חדשות שיש בהם ביטוי לנושאים ולצרכים ייחודיים של אזור הזיכיון.

"מיתקן שידור לוויני" – מיתקן או התקן המשדר או המיועד לשדר אותות ללוויין;

"מפיק ערוץ עצמאי" – מי שמבקש לעשות שימוש בערוץ מערוצי בעל רשיון לשידורי לוויין בהתאם להוראות סעיף 6גב, לשם שידור ערוצו בנפרד משידוריו של בעל רשיון לשידורי לוויין;

"ציוד קצה" – האמצעים לקליטת שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין, לרבות אמצעים המשמשים להפעלת שירותים דו-כיווניים והידוריים, המותקנים בחצריו של קולט השידורים;

"שידור לוויני" – הזנת מיתקן שידור לוויני בשידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, לרבות באמצעות אחר;

"שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין" – שידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, המשודרים באמצעות לוויין והמיועדים לקליטה ישירה, בין למנויים ובין שלא למנויים, בין בערוץ אחד ובין בכמה ערוצים.

6מד. (א) לא ישרר אדם בישראל שידורי טלוויזיה, באמצעות לוויין, הנקלטים בישראל והמיועדים בעיקרם לציבור בישראל או לחלק ממנו, אלא אם כן קיבל רשיון לשידורי לוויין מאת השר לפי פרק זה או שהוא רשאי לעשות כן לפי כל דין.

חובת רשיון

(ב) אזורי ישראלי או תושב בה לא ישרר מחוץ לישראל, שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין הנקלטים באמצעות לוויין בישראל והמיועדים בעיקרם לציבור בישראל או לחלק ממנו, אלא אם כן קיבל רשיון לשידורי לוויין מאת השר לפי פרק זה או שהוא רשאי לעשות כן לפי כל דין; לענין זה, "אזורי ישראלי" – לרבות תאגיד הרשום בישראל.

(ג) לא יתקין, לא יפעיל ולא יקיים אדם מיתקן שידור לוויני, אלא אם כן קיבל לכך רשיון מאת השר לפי סעיף 4.

(ד) הוראות פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972³³, יחולו על בעל רשיון לשידורי לוויין.

6מה. לענין סעיפים קטנים 6מד(א) ו-(ב) –

שידורים
המיועדים
בעיקרם לישראל

(1) שידורים שמחציתם לפחות הם בשפה העברית, בדיבור, בדיבוב או בכתוביות, או שידורים הכוללים תשדירי פרסומת למוצרים או לשירותים המשווקים בעיקרם בישראל, חזקה שהם מיועדים בעיקרם לציבור בישראל;

(2) שידור לוויני שמקורו בישראל חזקה שהוא מיועד בעיקרו לציבור בישראל, אלא אם כן הוכח להנחת דעתו של השר שהשידורים, על פי מהותם ותוכנם, אינם מיועדים בעיקרם לציבור בישראל.

³³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 25, עמ' 506.

6מו. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לתת רשיון לשידורי לוויין, ורשאי הוא להורות כי רשיון לשידורי לוויין יוענק בדרך של מכרז; הורה השר כאמור תשמש המועצה ועדת המכרזים והשר רשאי להעניק רשיון לשידורי לוויין למי שבחרה המועצה במכרז שפרסמה.

(ב) לבעל רשיון לשידורי לוויין לא תינתן בלעדיות לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין.

6מז. לא יתן השר רשיון לשידורי לוויין אלא למי שמתקיימים בו לפחות תנאים אלה:

(1) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל, או אם הוא תאגיד רשום בישראל – אמצעי השליטה בו, במישרין או בעקיפין, בשיעור שקבע השר, מוחזקים בידי אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(2) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה יש בה כדי למנוע לדעתו, קבלת רשיון כאמור, ואם הוא תאגיד – מנהלו או אדם שהוא בעל ענין בתאגיד לא הורשע כאמור.

6מח. (א) השר, לאחר התייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע תנאים למתן רשיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין, בין במכרז ובתנאיו ובין בתקנות, לרבות בנושאים אלה:

(1) מתוך מגמה להביא לריבוי הגורמים המעורבים בשידור משדרים לציבור – תנאים והגבלות בדבר החזקה, העברה או רכישה של זכויות במבקש הרשיון לשידורי לוויין, לרבות – בידי מי שמשדר שידורים לציבור לפי כל דין או מפיק ערוץ, בעל רשיון למתן שירותי בזק, או בעל ענין בכל אחד מהם, והכל במישרין או בעקיפין;

(2) יכולתו הכספית והארגונית של מבקש הרשיון לשידורי לוויין;

דבריו הסבר

מפאת חומרתה או נסיבותיה יש בה, לדעת השר, כדי למנוע מתן הרשיון.

לסעיף 6מח המוצע:

במגמה לעודד תחרותיות ולמנוע ריכוזיות, מוצע להסמיך את השר לקבוע בתנאים למתן רשיון דרכים למניעת בעלות צולבת בידי בעלים של אמצעי תקשורת אחרים, להוכחת יכולת כספית וארגונית וכן ידע ונסיון בתחום השידורים; כן מוצע להסמיך את השר לקבוע תנאים בדבר מיגוון שידורים שיוצעו לציבור, הטכנולוגיה והשירותים שיוצעו, היקף השידורים בעברית והיקף ההפקה המקומית.

מוצע להעניק לשר התקשורת את הסמכות להחליט, לאחר התייעצות עם המועצה, בדבר הדרך להענקת הרשיון במכרז או ברשיון לכל המעוניין, בהתחשב במגבלות הקיימות בספקטרום התדרים והערכות כלכליות באשר לגודלו של שוק השידורים הפוטנציאלי.

לסעיף 6מז המוצע:

מוצע שהשר יקבע את שיעור אמצעי השליטה בבעל הרשיון שיהיו בידי אזרחים ישראלים או תושבי ישראל, וכן לאסור על מתן רשיון למי שהורשע בעבירה אשר

(3) הידע והנסיון המקצועיים העומדים לרשותו של מבקש הרשיון לשידורי לוויין;

(4) מיגוון השידורים והשירותים המוצעים בידי מבקש הרשיון לשידורי לוויין ואפשרויות הבחירה שהוא יציע לציבור;

(5) הטכנולוגיה שבה מבקש הרשיון לשידורי לוויין יעשה שימוש לצורך שידורים ושירותים שהוא יציע לציבור ודרכי הקליטה והגישה לשידורים ולשירותים אלה;

(6) היקף השידורים המוצעים בידי מבקש הרשיון לשידורי לוויין שישודרו בעברית, כדיבור, בדיבור או בכתוביות והיקף השידורים שמקורם בהפקה מקומית כמשמעותה בפרק ב'1;

(7) הדרכים למימון שידוריו של מבקש הרשיון לשידורי לוויין.

(ב) השר רשאי לקבוע את ההליכים למתן הרשיון לשידורי לוויין, בין שניתן במכרז ובין שניתן שלא במכרז, לרבות דרכי הגשת הבקשה והטיפול בה, מידע שעל מבקש הרשיון לשידורי לוויין לגלות ומסמכים שעל מבקש הרשיון לשידורי לוויין להמציא.

6מט. השר, לאחר התייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע ברשיון לשידורי לוויין תנאים, לרבות בענינים המנויים בסעיף 6מח ובענינים אלה:

תנאי הרשיון

(1) תקופת הרשיון לשידורי לוויין, לרבות הארכתה;

(2) מיפרטי ציוד קצה לרבות בנוגע לטכנולוגיה, לעמידתו בתקינה ולהתאמתו למיפרטי מיתקן השידור הלווייני;

(3) מועדים מרביים ולוחות זמנים להתקשרויות של בעל רשיון לשידורי לוויין הנדרשות לשם קיום שידוריו, לרבות התקשרויות עם בעלי רשיונות אחרים ועם מפיקי ערוץ;

(4) הטלת חובה על בעל רשיון לשידורי לוויין להעביר, במסגרת שידוריו, שידורי טלוויזיה ורדיו המשודרים לפי כל דין בישראל, כולם או חלקם;

(5) חובת מתן זכות שימוש למפיק ערוץ עצמאי בערוצי הלוויין של בעל הרשיון לשידורי לוויין לשם העברת שידוריו;

(6) חובותיו של בעל הרשיון לשידורי לוויין בכל הנוגע לשירותים שיתן לציבור, לרבות באמצעות ציוד הקצה;

דברי הסבר

זכות שימוש למפיק ערוץ עצמאי, מחירים מרביים שיורשה בעל הרשיון לגבות ממנוייו והערבויות שעליו להמציא.

לסעיף 6מט המוצע:

מוצע להסמיך את השר לקבוע את תקופת הרשיון, מיפרטי ציוד הקצה, מועדים ולוחות זמנים להתקשרויות, אילו שידורים אחרים יחויב בעל הרשיון להעביר, מתן

(7) המחירים המרביים שרשאי בעל הרשיון לשידורי לוויין לדרוש ממנו;

(8) ערבויות שעל בעל הרשיון לשידורי לוויין להמציא לשם הבטחת מילוי תנאי הרשיון לשידורי לוויין ואופן חילוטן.

36. במתן רשיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין ובקביעת תנאים בו יובאו בחשבון, בין השאר, שיקולים אלה:

שיקולים במתן רשיון

(1) מדיניות הממשלה בתחום הבזק ובתחום השידורים לציבור;

(2) שיקולים שבטובת הציבור;

(3) התאמתו של מבקש הרשיון לשדר שידורי לוויין;

(4) תרומת מתן הרשיון לתחרות בתחום הבזק והשידורים, ריבויים וגיוונם ולרמת השירותים בהם.

36א. (א) מי שהיה בעל זכיון לשידורי טלוויזיה כבבלים ביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998), הסבור כי זכויותיו נפגעו בשל מתן רשיון לשידורי לוויין, רשאי לבקש מהשר כי, בהתחשב במידת הפגיעה בזכויותיו, תוארך תקופת זכיונו או יינתן לו היתר למתן שירותים אחרים לפי כל דין, הכל כפי שיקבע השר.

זכויותיו של בעל זכיון

(ב) מצא השר כי היתה פגיעה בבעל הזכיון לשידורי כבלים, יחליט בבקשה כאמור בסעיף קטן (א) בהתחשב במידת הפגיעה, בשים לב, בין השאר, לאלה:

(1) התקופה שנותרה עד לסיום תקופת הזכיון;

(2) מועד התחילה בפועל של השידורים והשירותים מכוח הרשיון לשידורי לוויין;

(3) מידת הפריסה של רשת הכבלים באזור הזכיון;

(4) יכולתו הטכנולוגית של בעל הזכיון לשידורי כבלים להציע את שידוריו ושירותיו של בעל רשיון לשידורי לוויין למנויו;

(5) היתרים והקלות שחלו בתנאי הזכיון שקיבל בעל הזכיון לשידורי כבלים במהלך תקופת הזכיון;

(ג) הוראת סעיף 6(א)1 לא תחול לענין סעיף זה.

דברי הסבר

בשל מתן רשיון לשידורי לוויין, לפנות לשר בבקשה כי תקופת זכיונו תוארך או כי יינתן לו היתר למתן שירותים אחרים באמצעות רשת הכבלים שבבעלותו, בנוסף לשידורי הטלוויזיה, הכל בהתחשב במידת הפגיעה בזכויותיו. מצא השר כי נפגעו זכויותיו של בעל הזכיון לשידורי כבלים, מוסמך הוא להיענות לבקשתו של בעל הזכיון, בהתחשב במידת הפגיעה ובשים לב לשיקולים שונים.

לסעיף 36 המוצע:

מוצע לקבוע בחוק את השיקולים שיש בין השאר, להביא בחשבון במתן הרשיון.

לסעיף 36א המוצע:

מוצע לאפשר למי שהוא בעל זכיון לשידורי טלוויזיה כבבלים ביום קבלת חוק זה, הסבור כי זכויותיו נפגעו

החלת כללים
על בעל רשיון

6נב. המועצה רשאית לקבוע בכללים כי על בעל רשיון לשידורי לוויין יחולו כללים שקבעה לגבי בעל זכיון לשידורי כבלים או הוראות מהוראות סימנים ב' ו-ה' לפרק ב', כולם או מקצתם, ורשאית היא לקבוע כללים מיוחדים, לענין שידוריו של בעל רשיון מסוים לשידורי לוויין או לכלל בעלי הרשיון כאמור, בענינים האמורים בסעיף 6ה(1), בשינויים המתחייבים מאופיים של שידורי הטלוויזיה באמצעות לוויין.

החלת כללים
על מפיק ערוץ

6נג. התקשר בעל רשיון לשידורי לוויין עם מפיק ערוץ לשם הכללת שידוריו בשידורים המוצעים בידי בעל הרשיון לשידורי לוויין, יחולו על בעל הרשיון לשידורי לוויין ומפיק הערוץ, יחד ולחור, כללים שתקבע המועצה מבין הכללים החלים על בעל הרשיון לשידורי לוויין.

העברת שידורי
רדיו

6נד. בעל רשיון לשידורי לוויין רשאי להתקשר עם מי שמשדר שידורי רדיו המשודרים לפי כל דין בישראל, שלגביהם לא הורה השר לפי סעיף 6מט(4), לשם הכללת שידורי הרדיו בשידורים בידי בעל הרשיון לשידורי לוויין.

שימוש בערוץ
בעל רשיון
בידי מפיק
ערוץ עצמאי

6נה. (א) לא הגיעו בעל רשיון לשידורי לוויין ומפיק ערוץ עצמאי להסכמה בדבר העברת שידוריו של מפיק ערוץ עצמאי בערוץ מערוציו של בעל רשיון לשידורי לוויין, רשאי השר, לאחר התייעצות עם המועצה, ולאחר ששקל את ענין הציבור ואת ענינו של בעל הרשיון לשידורי לוויין, ובכלל זה את מקור השידורים, שיעור ההפקה המקומית בשידוריו של מפיק הערוץ העצמאי וייעוד השידורים לציבור בישראל, לחייב את בעל הרשיון לשידורי לוויין לאפשר למפיק הערוץ העצמאי את השימוש בערוץ מערוציו של בעל הרשיון לשידורי לוויין ואת ההפצה וגישת המנוי לשידוריו, וכן לקבוע את אופן השימוש בערוץ, מיקומו והיקפו.

(ב) על שימוש בערוץ מערוצי בעל רשיון לשידורי לוויין כאמור, תחול הוראת סעיף 5(ב) בשינויים המחויבים.

(ג) על שידוריו של מפיק ערוץ עצמאי בערוץ מערוצי בעל רשיון לשידורי לוויין, בהסכמה או בהתאם להוראת סעיפים קטנים (א) ו-(ב), יחולו כללים שתקבע המועצה מבין הכללים שנקבעו על ידה לפי סעיף 6נג.

דברי הסבר

לסעיף 6נה המוצע:

מוצע להסמיך את השר לחייב בעל רשיון לאפשר למפיק עצמאי שימוש בערוציו, תוך שקילת עניינם של הציבור ובעל הרשיון, וכן לאפשר למפיק הערוץ הפצה וגישת של המנוי לשידוריו, בדומה לסמכות הקיימת בסעיף 5 לחוק הבוקר בענין שימוש במתקניו של בעל רשיון בוק.

לסעיפים 6נב ו-6נג המוצעים:

מוצע להסמיך את המועצה לקבוע כללים, ככל הנדרש, לגבי העניינים המנויים בפרק המוצע.

לסעיף 6נד המוצע:

מוצע לאפשר לבעל רשיון להתקשר בהסכם לשם העברת שידורי רדיו המשודרים בישראל באמצעותו.

תמלוגים ודמי רשיון

6. הנדסאי, בהסכמת שר האוצר, יקבע את שיעור התמלוגים ודמי הרשיון שישלמו למדינה מי שקיבלו רשיון לשידורי לוויין לפי סעיף זה.

שמירת דינים נזו. הוראות סעיפים 6(ג), 6(י, יא, 6(כב, 6(כד, 6(כה, 6(לו(ב), 6(לח(ב), 6(לט ו-6(מב, יחולו על בעל רשיון לשידורי לוויין בשינויים המחויבים."

תיקון חוק
הרשות השנייה
לטלוויזיה ורדיו

(1) האמור בסעיף 35 יסומן (א) ואחריו יבוא:

”(ב) לא תחליט המועצה בדבר הארכת זכיון לאחר תקופת הזכיון הראשונה בטרם חלפו חמש שנים מתקופת הזכיון הראשונה.”;

(2) בסעיף 53, המילה "לרשות" - תימחק;

(3) אחרי סעיף 76 יבוא:

א"שור שידורי
חדשות שאינם
אזוריים

76א. (א) המועצה רשאית להתיר לבעל זכיון לשידורי רדיו, בין בעצמו ובין בדרך של התקשרות בין בעלי זכיונות, לשרד ולהפיק חדשות ותכניות בעניני היום, שאינם קשורים לאזור ולתושביו בלבד, לרבות בדרך של התאגדות או באמצעות גוף אחר והכל לפי כללים ובתנאים שתקבע.

דברי הסבר

סעיף 25 לפסקה (1)

מניעה כי המועצה תחליט בענין הארכת הזכויות במועד מוקדם יותר, ואזי סעיף זה יתוקן בהתאם.

לפסקאות (2), ו-(4) עד (7)

הוראות סעיפים 9 ו-100 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990, קובעות כי בעל הזיכיון לשידורים ישלם לרשות דמי זיכיון ותמלוגים על הכנסותיו. התמלוגים, לפי מהותם, אמורים להשתלם לאוצר המדינה, ואולם לפי סעיף 101 לחוק אם עלו הוצאות הרשות על הכנסותיה מדמי זיכיון, רשאית היא להשתמש בכספי התמלוגים להשלמת החסר, ורק יתרת התמלוגים מועברת לאוצר המדינה.

דמי הזיכיון נקבעו בתקנות על בסיס אומדן הוצאות הרשות ובהתאם לכך. עד כה לא ניצלה הרשות את האפשרות להשתמש בתמלוגים למימון הוצאותיה. היכולת להשתמש בתמלוגים מעמידה את הרשות במצב שבו למעשה אין היא רואה לפנייה מגבלה תקציבית אפקטיבית. מצב כזה אינו תקין ברשות ציבורית.

לפיכך מוצע לתקן את החוק באופן שייקבע בו במפורש כי תשלום התמלוגים הוא לאוצר המדינה, כך שהרשות לא תוכל להשתמש בכספי התמלוגים לשם מימון הוצאותיה מעבר להכנסותיה מדמי הזיכיון, למעט

חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, הסמיך את המועצה בסעיף 35 להאריך את תקופת הזיכיון לתקופה נוספת של ארבע שנים ללא מכרז, אך לא נקבע באיזה מועד תחליט המועצה בענין זה.

ביום 10 באוגוסט 1997 הטילה הממשלה על שרת התקשורת להכין טיוטת חוק תקשורת שיאחד את כל דיני התקשורת הקיימים ויכלול את העקרונות והמדיניות המפורטים בחלק א' של דו"ח ועדת פלד. בדו"ח האמור הומלץ, בין השאר, כי יש לפעול לכך שהערוץ השני יופעל החל מתום תקופת הזיכיון הראשונה באמצעות תאגיד אחד.

כדי למנוע מצב שבו לא יתאפשר לממשלה יישום של מדיניותה האמורה בשל החלטה של מועצת הרשות השנייה, ועל מנת לאפשר לממשלה היערכות חקיקתית ליישום מסקנות ועדת פלד, מוצע לקבוע כי המועד שבו רשאית המועצה להחליט על הארכת הזכויות, לא יהיה מוקדם מתום 5 שנים מהענקתם (נובמבר '98).

מִן הָרָאוּי לְצִיּוֹן כִּי אִם תִּסְתַּיִם הִהִיעֵרְכּוֹת
הַחִקְיָתִית הָאִמּוּרָה לְפָנֵי חֹדֶשׁ נּוֹבֵמְבֵר 1998 לֹא תִהְיֶה

34 ס"ח התש"ן, עמ' 58.

(ב) על אף האמור, רשאית המועצה להתיר לבעל זכיון לשידורי רדיו שקיבל אישור לפי סעיף קטן (א) שלא להעביר שידורי חדשות לפי סעיף 76(ו), וכן להתיר לבעל הזכיון שקיבל אישור כאמור, להפיק גם חדשות ותכניות בעניני היום, בנושאים הקשורים באזור ובתושביו, ובלבד שיופקו על פי הכללים שנקבעו לענין סעיף זה.

(ג) המועצה רשאית לקבוע כללים בדבר ביצוע סעיף זה, לרבות בדבר מתן ביטוי נאות לנושאים הקשורים לאזור ולתושביו, תשדירי פרסומת, לרבות איסור שידורם, והוראות לגבי דרכי המימון.

(4) בסעיף 100(א), במקום "ישלם לרשות תמלוגים" יבוא "ישלם לאוצר המדינה, באמצעות הרשות, תמלוגים";

(5) בסעיף 101, הסיפה המתחילה במילים "עלו הוצאות הרשות על הכנסותיה" – תימחק;

(6) בסעיף 102, במקום "ולעברת יתרת התמלוגים כאמור בסעיף 101" יבוא "ולעברת התמלוגים מהרשות לאוצר המדינה";

(7) בסעיף 105, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) המענק ישולם מתוך התמלוגים שעל הרשות להעביר לאוצר המדינה."

פרק י': גימלאות כוחות הבטחון

26. (א) בחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985³⁵ – תיקון חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) (1) סעיפים 8 ו-17 – בטלים;

(2) בסעיף 26(ג), בפסקה (1), הסיפה המתחילה במילים "ואם כלולה בחשבון תקופת שירותו" – תימחק;

(ב) הוראות סעיפים 8, 17 ו-26(ג)(1) כנוסחם ביום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997) יחולו על מי שהתגייס לשירות חובה עד היום האמור.

דברי הסבר

בשירות קבע לפחות עשר שנים או שהוצא לקיצבה מכוח סעיף 13.

סעיף 17 לחוק האמור קובע לאמור:

"קיצבה מוגדלת"

17. על אף האמור בסעיף 14(א), מי שבחשבון תקופת שירותו כלולה תקופת שירות חובה כאמור בסעיף 8, תשולם לו קיצבה לפי כל שנות שירותו גם אם תעלה על שבעים אחוזים ממשכורתו הקובעת, ובלבד שלא תעלה על שיעור זה בסכום השווה לחלק השש מאות

לענין פיצוי בעלי בתי הקולנוע והעיתונים לפי סעיפים 104 עד 105 לחוק.

סעיפים 8 לחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח חדש], התשמ"ה-1985, קובע לאמור:

"דין שירות חובה"

8. על אף האמור בחוק זה, תובא לצורך חוק זה תקופת שירות החובה בחשבון תקופת השירות של חייל ששירת

³⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142.

27. (א) בחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970³⁶, סעיפים 63, 79א ו-79ב – בטלים.

תיקון חוק
שירות המדינה
(גימלאות)

(ב) הוראות סעיפים 63, 79א ו-79ב כנוסחם ביום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997) יחולו על מי שהצטרף לשירותי הבטחון כמשמעותם בסעיף 63א לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח חדש], התש"ל-1970, או לשירות המטרה, או לשירות בתי הסוהר, עד יום ה' בטבת התשס"א (31 בדצמבר 2000).

פרק י"א: הוראות שונות

28. בחוק לימוד חובה (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984³⁷, בסעיף 2, במקום "התשנ"ט" יבוא "התשס"ג" ובמקום "התשס"ה" יבוא "התשס"ט".

תיקון חוק
לימוד חובה

29. בסעיף 44 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954³⁸, בסופו יבוא:
"ג) על אף האמור בסעיף 34 ימומנו הפעולות בשנת הכספים 1997 גם מיתרת הסכום השווה ל-1% מסכום התקבולים שגבה המוסד לפי חוק מס מקביל,

תיקון חוק
ארגון הפיקוח
על העבודה

דברי הסבר

מוצע לדחות בארבע שנים נוספות את הפעלת החוק, שכן תוספת התקציב הנדרשת לתקציב הרגיל, ליישום החוק במלואו, הינה כ-800 מיליון ש"ח לשנה, המיתוספת לעלות חד פעמית של למעלה מחצי מיליארד ש"ח בגין בניית גנים חדשים והכשרת גננות.

מעבר לעלות התקציבית הכבדה, החלת החוק תגרום ליצירת עיוות בהקצאת המשאבים למערכת החינוך, מאחר שתוספת המשאבים תופנה בעיקרה לבעלי ההכנסות הבינוניות והגבוהות, וזאת מכיוון שהמשפחות בעלות ההכנסות הנמוכות נהנות כבר היום מפטור חלקי או מלא משכר הלימוד בגני ילדים טרום חובה.

כבר כיום תשלום שכר הלימוד נקבע באופן דיפרנציאלי בהתאם לגובה ההכנסה לנפש, כאשר התשלום המינימלי לתלמיד הינו כ-10% מהעלות בפועל (כ-50 ש"ח לחודש).

מתוך כ-190,000 ילדים המבקרים כיום בגני טרום חובה, כ-32,000 ילדים בישוים הנכללים באזורי עדיפות א', ועוד כ-9,000 ילדים באזורי "שיקום שכונות" משלמים רק 10% מהעלות.

סעיף 29 נושא הפעולה המונעת והמחקר בבריאות ובבטיחות בעבודה (להלן – הפעולה המונעת), היה, עד יום 1 בינואר 1997, מוסדר בחוק מס מקביל, התשל"ג-1973. בתקנות שהותקנו לפי החוק האמור נקבע כי ההוצאות עבור הפעולה המונעת בכל שנה לא יעלו על 1% מסך חגבייה של המס המקביל

ממשכורתו הקובעת כפול במספר החדשים של שירות החובה כאמור.

הוראות דומות מצויות בסעיפים 63, 79א ו-79ב לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח חדש], התש"ל-1970, לגבי גימלאותיהם של עובדי שירותי הבטחון (שירות הבטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים) וכן לגבי גימלאותיהם של שוטרים וסוהרים.

הסעיפים כנוסחם ערב פרסומו של חוק זה מובאים בנספח ד' של דברי ההסבר.

מוצע לבטל סעיפים אלה כך שלענין הצבירה הפנסיונית בשל תקופת שירות החובה בצה"ל, יושו תנאי גימלאותיהם של עובדי שירות הבטחון, המשרתים בצבא קבע, השוטרים והסוהרים, לתנאי גימלאותיהם של שאר העובדים בשירות המדינה, ובכך תבוטל זכות היתר שהוענקה להם בענין זה.

כן מוצע כי לענין השירות בצבא הקבע יחולו הוראות אלו רק על מי שהתגייס לשירות חובה החל בשנת 1998, ולענין עובדי כוחות הבטחון ולענין השירות במטרה או בשירות בתי הסוהר – לגבי המצטרפים לשירות החל בשנת 2001.

סעיף 28 בשנת 1984 נתקבלו בכנסת תיקונים לחוק לימוד חובה המחילים את חוק חינוך חובה חנים על גני ילדים לגילאי 3 ו-4, כאשר קיום ואחזקת גן הילדים יהיה על המדינה. בעת חקיקת החוק נקבע כי הוא יוחל בהדרגה במשך שש שנים. תחילתו של החוק נדחתה כמה פעמים ולאחרונה נקבע כי היישום יחל בשנת הלימודים התשנ"ח.

³⁶ ס"ח התש"ל, עמ' 65.

³⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 160; התשנ"ד, עמ' 50.

³⁸ ס"ח התשי"ד, עמ' 202; התשנ"ז, עמ' 44.

התשל"ג-1973, בשנת הכספים 1996, ואשר לא נוצלה למימון הפעולות בתקופה שמיום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) ועד יום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997).

(ד) המוסד לביטוח לאומי יעביר למשרד העבודה והרווחה את הסכום האמור בסעיף קטן (ג) מתוך התקבולים שגבה כאמור, למימון הפעולות עד יום ה' בשבט התשנ"ח (1 בפברואר 1998).

פרק י"ב: תחילה ותחולה

30. (א) (1) תאגיד בריאות, כהגדרתו בסעיף 22 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985

(להלן - חוק יסודות התקציב), כנוסחו בסעיף 2(2) לחוק זה, אשר עד ליום ד' באייר התשנ"ח (30 באפריל 1998) לא קיבל אישור בהתאם לסעיף 31 לחוק האמור כנוסחו בסעיף 2(5) לחוק זה לפעול בבית חולים ממשלתי בהתאם לכללים שנקבעו לפי הסעיף האמור, יחדל מפעילותו בבית החולים לרבות מכוח התקשרויות למתן שירותי בריאות בתוך תחומי בית החולים או תוך שימוש במתקניו עד לא יאוחר מיום ט' באלול התשנ"ח (31 באוגוסט 1998) והתקשרויות לביצוע פעילות כאמור יהיו בטלות לאחר המועד האמור;

(2) כללים לפי סעיף 31(ב) לחוק יסודות התקציב יותקנו מיום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998) ומועד תחילתם יהיה עד לא יאוחר מיום ט' באלול התשנ"ח (31 באוגוסט 1998).

(ב) על אף האמור בסעיף 8(2א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן בסעיף זה - חוק ביטוח בריאות), כנוסחו בסעיף 10(5) לחוק זה, רשאית קופת חולים להגיש בקשה לאישור השינוי לפי הסעיף האמור לראשונה בשנת 1998, עד יום ד' בניסן התשנ"ח (31 במרס 1998);

(ג) (1) תחילתו של סעיף 10 לחוק ביטוח בריאות כנוסחו בסעיף 10(5) לחוק זה, ביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998), ותכניות לפי הסעיף האמור יוגשו לראשונה עד יום ד' בניסן התשנ"ח (31 במרס 1998); על עמיתים תחול התכנית החל במועד האמור כפי שתאושר בהתאם לסעיף 10, למפרע מיום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998) או מיום הצטרפותם לפי המאוחר, ללא תשלומי השבה מצד אחד למשנהו.

(2) קופת חולים שהציעה לחבריה ביטוח משלים כמשמעותו בסעיף 10 לחוק ביטוח בריאות כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, שלא בהתאם לסעיף 10 האמור כנוסחו בסעיף 10(6) לחוק זה (להלן - הדין החדש), תתאים את ההסכמים או ההסדרים עם החברים לענין זה להוראות הדין החדש עד יום ו' בתמוז התשנ"ח (30 ביוני 1998); הסכמים או הסדרים שלא ניתן להתאימם לדין החדש לא יחודשו במועד פקיעתם;

(3) היה מועד פקיעתם של הוראות בהסכמים או בהסדרים שלא ניתן להתאימם כאמור בפסקה (2), אחרי יום י"ב בטבת התשנ"ט (31 בדצמבר 1998), תעביר הקופה את הנכסים וההתחייבויות לענין הוראות כאמור למבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981, שהסכים לכך.

(4) לא פעלה קופת חולים כאמור בפסקה (3), רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת המנהל, כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, למנות כונס נכסים לביצוע האמור, שיפעל בהתאם להוראות שיקבל מבית המשפט.

(ד) החל ביום תחילתו של חוק זה תכחן המועצה לשידורי כבלים שנתמנתה לפי סעיף 36 לחוק הבזק, התשמ"ב-1982, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, כמועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין.

31. (א) תחילתו של חוק זה ביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998) (להלן – יום התחילה), ואולם –

(1) הוראות סימן ג' בפרק שני: רישוי ורישום, של פקודת התעבורה, כנוסחו בסעיף 7(2) לחוק זה, לא יחולו על הקצאת רשיונות למונית לפי בקשות שהוגשו לפני יום התחילה, בהתאם למבטת הרשיונות שהיתה בתוקף באותו מועד;

(2) הוראות סעיף 175 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח), כנוסחו בסעיף 8(4) לחוק זה, יחולו על דמי אבטלה שלהם זכאי מבוטח בעד התקופה שמיום התחילה ואילך ועל קצבת פרישה המשתלמת למבוטח בעד אותה תקופה.

(3) הוראות סעיפים 342(ג) ו-351 לחוק הביטוח, כנוסחם בסעיף 8(7) ו-8(8) לחוק זה, יחולו לגבי דמי ביטוח המשתלמים בעד התקופה שמיום התחילה ואילך.

(4) הוראות סעיף 378(ג1) לחוק הביטוח כנוסחו בסעיף 8(9) לחוק זה, יחולו לגבי גמלה המושלמת בעד התקופה שמיום ה' בשבט התשנ"ח (1 בפברואר 1998) ואילך.

(ב) תחילתה של הוראת סעיף 5(2) לענין ביטול סמכותו של שר התיירות לקבוע בתקנות הסדרים בענין הכשרה וכשירויות של מנהל בית מלון תהיה ביום י"א בתשרי התשנ"ט (1 באוקטובר 1998).

(ג) תחילתו של סעיף 10(9), ביום ז' בתמוז התשנ"ח (1 ביולי 1998).

(ד) תחילתה של התוספת השניה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, כנוסחה בסעיף 10(16) לחוק זה ותחילתה של התוספת השלישית לחוק האמור כנוסחה לפי סעיף 10(17) לחוק זה ביום י' באלול התשנ"ח (1 בספטמבר 1998) (להלן – מועד התחילה); שר הבריאות ושר האוצר רשאים בצו לדחות את מועד התחילה.

(ה) תחילתו של סעיף 15 בשנת הכספים 1999 ואילך.

(ו) תחילתם של סעיפים 21, 22 ו-23 ביום ה' בניסן התשנ"ח (1 באפריל 1998).

דברי הסבר

התשי"ד-1954. במקביל תוקן חוק ארגון הפיקוח על העבודה ונקבעו בו מקורות המימון לפעולה המונעת.

במהלך שנת 1997 נוצר ספק לגבי מימון הפעולה המונעת מיתרת התקרה השנתית לפי חוק מס מקביל מן התקבולים שלא נוצלה בשנת 1996. המוסד לביטוח לאומי העביר בפועל בשנת הכספים 1997, לצורך מימון הפעולה, את חלק הארי של היתרה שלא נוצלה כאמור. החוק המוצע יבדיר את האפשרות לממן את הפעולה המונעת מן הכספים שהעביר המוסד לביטוח לאומי כאמור.

באותה שנה (להלן – התקרה השנתית לפי חוק מס מקביל). כמו-כן נקבע כי המוסד לביטוח לאומי ישלם עבור הפעולה המונעת מתוך כספי הגבייה של המס המקביל, וכי ניתן לעשות שימוש בשנה פלונית ביתרות שלא נוצלו בשנה שקדמה לה.

בחוק ההסדרים במשק המדינה לשנת 1997 בוטלה חובת התשלום לפי חוק מס מקביל ונקבע בו כי הפעולה המונעת וזבוצע על ידי משרד העבודה והרווחה לפי הוראות שעוגנו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה,

נספחים לדברי ההסבר

נספח א'

8. השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע כללים בדבר החלק של חדרי בית-מלון שיוקצו לאירוח תיירי חוץ בעונה פלונית או במקום פלוני, בין ליחידים ובין לקבוצות, בין לסוכנויות נסיעות ובין למשרדים לתיור, ובלבד שאדם המתאכסן בפועל בבית-מלון לא יידרש לפנות את מקומו בתקופה שהזמין לה את המקום.
9. (א) משרד לתיור או סוכנות נסיעות לא יציעו ביצוע סיוור בישראל אלא אם אישר אותו השר מראש ובכתב.
- (ב) השר רשאי להורות על הכנסת שינויים בתכניתו של סיוור ולקבוע הוראות בדבר הדרכה בו ובדבר סידורי אירוח, נוחות ורווחה למשתתפים בו, ורשאי הוא, בהסכמת שר התחבורה, לקבוע הוראות בדבר סוגם, התאמתם ומספרם של כלי רכב אשר ישמשו לסיוור של משרד לתיור, ודרכי פעולתו של משרד לתיור המשתמש בכלי שיט או טיס.
10. השר רשאי, בדרך שיקבע בתקנות, להעניק לשירותי תיירות, וכן למפעלים ושירותים אחרים לפי בקשתם, תואר, ציון או סמל של עסק מאושר לתיירי חוץ או תואר כיוצא בזה; ורשאי הוא להסדיר את אופן השימוש בתואר, בציון או בסמל שייקבעו ודרכי ביטולם.
11. (א) כל ענין שהשר רשאי להסדיר לפי חוק זה, רשאי הוא לאסור, לחייב, להגביל, להטיל עליו פיקוח או לפטור ממנו, ורשאי הוא לעשות זאת בין בדרך כלל ובין לפי סוגים, דרגות או סניפים של שירותי תיירות.
- (ב) השר רשאי להורות כל הוראה משלימה וכל הוראת לזוי הדרושות לביצוע סמכויות לפי חוק זה, לרבות דרכי אכיפתן של הוראות כאמור.
12. (א) מי שמוסמך ליתן רשיון או תעודה אחרת (להלן – רשיון) לפי חוק זה, רשאי לסרב לתיתו או לסרב לחדשו או להתנות נתינתו בתנאים מוקדמים או לקבוע בו תנאים; ורשאי הוא לבטל, לשנות או לשנות תנאים שנקבעו לגביו אם אירעה אחת מאלה:
- (1) נשתנו נסיבות שעל-פיהן ניתן הרשיון;
 - (2) הופרו הוראות חוק זה או תנאים שנקבעו מכוחו;
 - (3) מעשהו או מחדלו של בעל הרשיון בענין הנוגע לשירותי תיירות יש בו, לדעת השר, כדי לפסלו מלהיות בעל רשיון או סוג או דרגה שניתנו לו;
 - (4) בעל הרשיון הורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה על חיקוק הנוגע לעיסוקו;
 - (5) הוכח לשר כי בעל הרשיון לא עמד בהתחייבויותיו כלפי לקוחות או ספקים שבתחום עיסוקו או לא יוכל לעמוד בהן.
- (ב) החלטה לפי סעיף זה יכול שתהיה בהגבלת זמן או ללא הגבלה או שתיכנס לתוקפה אם בעל הרשיון לא מילא תנאי שנקבע בה."

"הסדרת מקומות
אכסון לתיירי
חוץ

אישור לסיוור

עסק מאושר
לתיירים

סמכויות
משלימות

סמכויות לענין
רשיונות

"סימן ג': רשיון להפעלת מונית

14. (א) (1) מכסת הרשיונות להפעלת מונית אשר יוקצו למבקשים שנתקיימו בהם הוראות סעיף 14b תהיה בכל שנה 550 (להלן – המכסה השנתית);
- (2) לא הוצאו במסגרת מכסה שנתית כל הרשיונות להפעלת מונית תיווסף יתרת הרשיונות שלא הוצאו למכסה השנתית שלאחריה;
- (3) שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להגדיל את המכסה השנתית לגבי שנה מסוימת; הודעה על הגדלת מכסה שנתית תפורסם ברשומות.
- (ב) במסגרת המכסה השנתית ייקבע מספר רשיונות להפעלת מונית אשר יוקצו למבקשים ששר הבטחון הודיע עליהם למפקח על התעבורה, והם נכים כמשמעותם בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב], או בני משפחה של חייל שנספה במערכה כמשמעותם בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1950, ובלבד שנתקיימו בהם התנאים האמורים בסעיף 14b. הודעה על מספר הרשיונות אשר יוקצו לפי סעיף קטן זה תפורסם ברשומות.
- (ג) (בוטל).
- 14א. (א) שר התחבורה ימנה, בהודעה ברשומות, רשימת אנשים שיכהנו חברים בוועדת מוניות (להלן – רשימת החברים) ובהם שופט אשר יהיה יושב ראש הוועדה, ונציג הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של בעלי רשיון להפעלת מונית.
- (ב) ועדת המוניות תדון במותבים של שלושה שימנה יושב ראש ועדת המוניות, מתוך רשימת החברים; כיושב ראש מותב יכהן יושב ראש ועדת המוניות או מי שהוא מינה לכך מתוך רשימת החברים.
- (ג) נבצר מאחד מחברי מותב של ועדת מוניות להשתתף בהמשך הדיון במועד שנקבע, ימנה יושב ראש ועדת המוניות חבר אחר מתוך רשימת החברים, והדיון יימשך במותב החדש מאותו שלב שאליו הגיע הדיון בפני המותב הראשון של הוועדה.
- 14ב. מי שנתקיימו בו כל אלה כשיר לקבל רשיון להפעלת מונית:
- (1) הוא תושב ישראל שמלאו לו שמונה עשרה שנים במועד שנקבע להגשת הבקשה לקבלת רשיון להפעלת מונית;
- (2) אין לגביו רישום במרשם הפלילי על הרשעה שלדעת ועדת המוניות יש בה כדי למנוע מתן רשיון להפעלת מונית, ואם הוא תאגיד הרישום בישראל – אין לגבי בעלי התאגיד או מנהליו רישום במרשם הפלילי על הרשעה שלדעת ועדת המוניות יש בה כדי למנוע מתן רשיון להפעלת מונית;
- (3) לדעת ועדת המוניות אין בהפעלת מונית על ידו כדי לפגוע בבטחון המדינה; החלטה שלא לאשר אדם לקבל רשיון בשל האמור בפסקה זו לא תתקבל אלא על פי פניה של משטרת ישראל.
- 14ג. (א) בקשה לקבלת רשיון להפעלת מונית תוגש למפקח על התעבורה.
- (ב) מבקש יהיה רשאי להגיש בקשה אחת בלבד.
- (ג) שר התחבורה יקבע בתקנות דרכים להגשת בקשה, מועדי הגשתה והמסמכים שיצורפו לאימותה.

114ד. (א) המפקח על התעבורה יעביר לועדת המוניות את הבקשות שהוגשו לו על צירופיהן.

הוצאת רשיון
להפעלת מונית
[תיקונים:
התשמ"ו (מס' 2),
התשנ"א (מס' 2),
התשנ"ה (מס' 5)]

(ב) ועדת המוניות תבדוק את הבקשות ותחליט לגבי כשירותם של המבקשים לקבל רשיון להפעלת מונית.

(ג) הוגשו בקשות במספר שאינו עולה על המכסה השנתית, יוציא המפקח על התעבורה, רשיון להפעלת מונית לכל אחד מן המבקשים שועדת המוניות החליטה כי הוא כשיר לקבל רשיון כאמור.

(ד) (בוטל).

(ה) הוגשו בקשות במספר העולה על המכסה השנתית, יערוך יושב ראש ועדת המוניות הגרלה בין כל המבקשים, והמפקח על התעבורה יוציא רשיון להפעלת מונית לכל אחד מן הזוכים בהגרלה שועדת המוניות החליטה כי הוא כשיר לקבל רשיון להפעלת מונית; סדרי ההגרלה ייקבעו בתקנות.

114ה. (א) מי שקיבל רשיון להפעלת מונית רשאי להעבירו לאדם שמתקיימים בו התנאים האמורים בסעיף 14ב וקיבל היתר לכך לפי סעיף זה.

העברת רשיון
להפעלת מונית
[תיקון התשמ"ו
(מס' 2)]

(ב) המבקש לקבל היתר כאמור יגיש בקשה בכתב למפקח על התעבורה, בדרכים שיקבע שר התחבורה בתקנות ובצירוף מסמכים לאימותה שיקבע.

(ג) המפקח על התעבורה יעביר לועדת המוניות את הבקשה על צירופיה, וועדת המוניות תחליט לגבי כשירותו של המבקש; החליטה ועדת המוניות כי מתקיימים במבקש התנאים האמורים בסעיף 14ב, יתיר המפקח על התעבורה את העברת הרשיון להפעלת מונית למבקש.

114ו. (א) בעד מתן רשיון להפעלת מונית, ישלם מקבל הרשיון אגרה בסכום של 135 אלף שקלים חדשים; שר התחבורה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע כללים לעדכון סכום האגרה.

אגרות
[תיקון התשנ"ה
(מס' 5)]

(ב) הסכום המעודכן בהתאם לסעיף קטן (א) ייקבע, אחת לשנה, לא יאוחר מ-31 בדצמבר של כל שנה לגבי השנה שלאחריה; המפקח על התעבורה יפרסם ברשומות את סכום האגרה המעודכן לפי אותו סעיף קטן.

(ג) שר התחבורה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע, לגבי שנת 2000 וכל שנה שלאחריה, אגרה בסכום נמוך מהסכום שנקבע לפי סעיף קטן (א).

(ד) שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע אגרה בעד מתן היתר להעברת רשיון להפעלת מונית.

114ז. (א) על החלטתה של ועדת המוניות בענין מתן רשיון להפעלת מונית או היתר להעברתו רשאי מבקש הרשיון או ההיתר לערער לפני בית המשפט המחוזי בירושלים.

ערעור על
החלטת ועדת
המוניות בענין
רשיון להפעלת
מונית והיתר
להעברתן
[תיקון התשמ"ו
(מס' 2)]

(ב) בית המשפט המחוזי ידון בערעור לפי סעיף קטן (א) בשופט אחד, והוא רשאי לאשר את החלטת ועדת המוניות, לבטלה, לשנותה או להחזירה אליה.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את המועד להגשת ערעור לפי סעיף קטן (א), את אופן הגשתו ואת סדרי הדין בו.

(ד) פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון.

"סימן ו': שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין

6כג. (א) בסימן זה, למעט לענין סעיף קטן (ב), "שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין" – שידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, המשודרים בצופן באמצעות לוויין והמיועדים לקליטה מפוענחת בידי מנוי.

חוק (מס' 4)
תשמ"ו-1986

חוק (מס' 6)
תשמ"ט-1989

חוק (מס' 6)
תשמ"ט-1989

(ב) בלי לגרוע מהוראות כל דין –

(1) לא יתקין, לא יפעיל, ולא יקיים אורח ישראלי או תושב ישראל, בישראל או מחוצה לה, שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין הנקלטים בישראל והמיועדים בעיקרם לציבור בישראל או לחלק ממנו, אלא אם כן קיבל זכיון מאת השר לפי חוק זה או היתר לפי כל דין;

(2) לא יסייע אורח ישראלי או תושב ישראל, במישרין או בעקיפין, להתקנתם, להפעלתם או לקיומם של שידורים כאמור בפסקה (1);

(3) לענין סעיף קטן זה –

(א) אין נפקא מינה אם שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין כאמור משודרים בצופן או בכל דרך אחרת, מתחנת שידור בארץ או מחוצה לה, או אם קליטתם ממוענת למנוי;

(ב) "אזרח ישראלי" או "תושב ישראל" – לרבות אזרח או תושב המחזיק בעשרים וחמישה אחוזים לפחות מאמצעי שליטה בתאגיד המפעיל או מקיים שידורים כאמור; לענין זה, "מחזיק" – במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות תאגיד אחד או באמצעות תאגידים אחדים;

(ג) "סיוע" – כמשמעותו בסעיף 6(ח).***

חוק (מס' 6)
תשמ"ט-1989

(ג) שידורים אסורים כאמור בסעיף קטן (ב), שיש בהם שימוש בשפה העברית, בין בדיבור ובין בכתב, או שידורים כאמור הכוללים תשדירי פרסומת למוצרים או לשירותים המשווקים בעיקרם בישראל, חזקה שהם מיועדים בעיקר לציבור בישראל.

חוק (מס' 6)
תשמ"ט-1989

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו על שידורים הניתנים ומיועדים, מעצם טיבם, לקליטה ישירה של הציבור מהאוויר, לפי כל דין.

(ה) השר רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לתת זכיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין.

חוק (מס' 5)
תשמ"ח-1988

(ו) בעל זכיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין יפיץ את שידוריו באמצעות רשת כבלים של בעל זכיון לשידורי כבלים; אולם השר רשאי, באישור המועצה, להתיר הפצת

* ראה להלן בעמ' 967 את סעיף 1 לחוק (מס' 4) תשמ"ו-1986; כ"כ ראה שם הוראות מעבר בסעיף 3 לחוק הנ"ל.

** לפי הוראות מעבר בסעיף 9 לחוק (מס' 6) תשמ"ט-1989, סיוע כאמור בפסקאות (1) עד (3) ו-(6) עד (8) של סעיף 6(ז) לחוק העיקרי יהווה עבירה לפי סעיף 6(ב) רק עד תום חמש שנים מיום פרסומו של חוק (מס' 6) תשמ"ט-1989.

*** לפי הוראות מעבר בסעיף 9 לחוק (מס' 6) תשמ"ט-1989, סיוע כאמור בפסקאות (1) עד (3) ו-(6) עד (8) של סעיף 6(ז) לחוק העיקרי יהווה עבירה לפי סעיף 6(ב) רק עד תום חמש שנים מיום פרסומו של חוק (מס' 6) תשמ"ט-1989.

שידורים שלא באמצעות בעל זכיון לשידורי כבלים (להלן – הפצה ישירה). כל זמן שלא ניתן להפיץ את השידורים באמצעות רשת כבלים של בעל זכיון לשידורי כבלים, לאחר ששקל, בין היתר, את עניינו של הציבור ואת עניינם של בעלי הזכויות שמתן ההיתר נוגע להם; היה באזור מסויים בעל זכיון לשידורי כבלים, ישמע השר את טענותיו לפני מתן היתר להפצה ישירה באזור.

(ז) בעל זכיון לשידורי כבלים יקצה אפיק מאפיקי רשת הכבלים שלו לצורך הפצת שידורים כאמור בסעיף קטן (ג); לענין מחיר השימוש באפיק יחולו הוראות סעיף 5(ב), בשינויים המחוייבים.

(ח) השר רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לקבוע בתקנות הוראות לענין הפצה ישירה לרבות המעבר מהפצה ישירה כאמור להפצה באמצעות רשת כבלים של בעל זכיון לשידורי כבלים והתשלומים הכרוכים בכך.

חוק (מס' 5)
תשמ"ח-1988

(ט) הוראות סימנים ב' עד ה', ז', ח' ו'י', לפי הענין, יחולו על שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין.

חוק (מס' 5)
תשמ"ח-1988

נספח ד'

63ג. (א) מי שפרש מהשירות כעובד שירותי הבטחון, תובא בחשבון תקופת שירותו לענין חוק זה, תקופת שירות החובה שקדמה לשירותו, אם שירת בשירותי הבטחון עשר שנים לפחות.

"דין שירות חובה
[תיקונים:
התשמ"ז, התש"ן]

(ב) בסעיף זה, "שירות חובה" – כמשמעותו בסעיף 79א(ב).

79א. (א) מי שפרש מהשירות כשוטר, תובא בחשבון תקופת שירותו לענין חוק זה תקופת שירות החובה שקדמה לשירותו, אם שירת במשטרה עשר שנים לפחות.

"דין שירות חובה
[תיקונים:
התשל"ז (מס' 3),
התשל"ט, התשמ"ז]

(ב) בסעיף זה, "שירות חובה" – שירות בצבא הגנה לישראל שלא על פי התחייבות לשירות קבע ושלא לפי הפרק הרביעי לחוק שירות בטחון, התשי"ט-1959 [נוסח משולב] ו"שירות קבע" – שירות בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע.

79ב. מי שבחשבון תקופת שירותו כלולה תקופת שירות חובה כאמור בסעיף 79א והוא זכאי לקיצבת פרישה, תשולם לו, על אף האמור בסעיף 20(א), קיצבה לפי כל שנות שירותו גם אם תעלה על 70% ממשכורתו הקובעת ובלבד שלא תעלה על שיעור זה בסכום השווה לחלק השש מאות ממשכורתו הקובעת כפול במספר החדשים של שירות החובה כאמור.

קיצבה מוגדלת
(תיקון התשל"ו)